

On-line Refereed Biannual Journal of the Center for Indigenous Knowledge and Community Studies
Sabaragamuwa University of Sri Lanka

Follow this and additional works at: www.sab.ac.lk

e-mail: akyanaeditor@ssl.sab.ac.lk

ශ්‍රී ලංකාවේ ජන අරගලය තුළ සිවිල් සමාජයේ භූමිකාව: ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගමය හා විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමිති සම්මේලනය ඇසුරින් අධ්‍යයනයක්

පී. ජී. එස්. එස්. පෙරේරා, සමාජීය විද්‍යා අධ්‍යයනාංගය, ශ්‍රී ලංකා සබරගමුව විශ්වවිද්‍යාලය,

pererassulochana@gmail.com

ප්‍රදීප් උච්චුගේ, සමාජීය විද්‍යා අධ්‍යයනාංගය, ශ්‍රී ලංකා සබරගමුව විශ්වවිද්‍යාලය, pradeep@ssl.sab.ac.lk

සාරසංකේපය

21 වැනි සියවසේදී, නව රාජ්‍යයන්හි ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය සහ යහපාලනය ක්‍රියාත්මක වීමෙහි වූ ප්‍රධාන අවධාරිතයක් වනු ලැබූයේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී උපනතීන් නාමයෙන් පාලකයන් ස්වකීය පෞද්ගලික අවශ්‍යතා හා අරමුණු පූරණය කොට ගැනීම සඳහා අධිකාරීවාදී පාලන තන්ත්‍රයන් ගොඩ නැංවීමයි. එබැවින් මෙම විපරිත දේශපාලන අවකාශයන් තුළින් රාජ්‍යය දේශපාලන හා සමාජ රටාව මුදවා ගෙන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ප්‍රතිස්ථාපනය සඳහා සුදුසු පියවරක් ලෙස ජනතාව දේශපාලනික වශයෙන් සවිබල ගැන්වීම සඳහා වූ එළඹුම පෙන්වා දිය හැකිය. යහපාලන සංකල්පය ඔස්සේ ගොඩ නැංවෙන ලද ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී සාධකයක් ලෙස සිවිල් සමාජය මූලික අභිප්‍රේරණයක් ලෙස මෙම ක්‍රියාවලියේදී වැදගත් කාර්යභාරයක් දරනු ලබයි. ශ්‍රී ලංකාවේ වර්තමාන තත්වයන් යටතේ ගොඩ නැංවී ඇති ආර්ථික හා දේශපාලන අර්බුදවලට ප්‍රතිචාර වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ 2022 ජන අරගලය සලකන කල ඒ සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටක අභියෝග සඳහා නව ප්‍රවේශයක් ලෙස සැලකිය හැකිය. එබැවින් විකාශනව වූ සිවිල් ක්‍රියාධර භූමිකාව සජීවීකරණ ප්‍රසාරණ මාධ්‍යයක් ඔස්සේ ක්‍රියාත්මක වනු ලැබූ ආකාරය මෙම අධ්‍යයනය ඔස්සේ විමර්ශනය කරනු ලබයි. ඒ අනුව ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ප්‍රවේශයක් ලෙස ශ්‍රී ලංකා විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සංගම සම්මේලනය සහ නීතිඥ සංගමය විසින් ගනු ලබන ප්‍රායෝගික ප්‍රවේශයන් සහ ක්‍රියාමාර්ගවල යථාර්ථවාදී ස්වරූපයන් සහ ප්‍රතිඵල පරීක්ෂා කිරීමෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ 2022 අරගලයේ දේශපාලන සඵලතාවය සහ සමාජ ප්‍රතිඵල පිළිබඳව අවධානය යොමු කරයි. මෙම අධ්‍යයනය ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය මත පදනම් වනු ලබන අතර, එහි ප්‍රාථමික දත්ත රැස්කරනු ලැබූයේ අර්ධ ව්‍යුහගත සම්මුඛ සාකච්ඡා ක්‍රමවේදය මඟින්ය. ලබා ගනු ලබන එම දත්ත විමර්ශනයට අනුව ප්‍රත්‍යයක අධ්‍යයනය සඳහා එළඹුම සිදු කිරීම තුළ සංසිද්ධි විශ්ලේෂිතයක් එමඟින් සිදු කොට ඇත. ද්විතීයික දත්ත පොත්, පර්යේෂණ වාර්තා, නිල වාර්තා, සඟරා ලිපි, පුවත්පත් සහ වෙබ් අඩවි ආදියෙන් රැස් කොට ගන්නා ලදී. මෙම පර්යේෂණය සඳහා බඳුන් වන ලද සමස්ත දත්ත ග්‍රාහකයන් සංඛ්‍යාව 34 වනු ලබන අතර, විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සංගමය, ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගමය හා සිවිල් මාධ්‍යයවේදී පුද්ගලයන් නියෝජනය වන පරිදි දත්ත ග්‍රාහකයන් ඇතුළත් වන ලදී. දත්ත විශ්ලේෂණ ක්‍රමවේදයන් ලෙස තේමාත්මක විශ්ලේෂණය, සන්දර්භය විශ්ලේෂණය සහ කථන විශ්ලේෂණය භාවිතා කරන ලද අතර, දත්ත ඉදිරිපත් කිරීම ප්‍රස්තාර, වගු, රූප රාමු භාවිතාවෙන් සිදු කරන ලදී. මූලික පර්යේෂණ උපනතීන් ගොඩ නැංවීම තුළ සිවිල්

සංගම් ද්විත්වයේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ප්‍රවේශයන් ධනාත්මක ප්‍රතිඵල සාධිත කොට ගැනීම තුළ ශ්‍රී ලාංකීය සිවිල් සමාජයේ සජීවීකරණ ක්‍රියාදාමය සඳහා දායක වූ බව අධ්‍යයනයට අනුව හෙළි වනු ලැබීය. එමෙන්ම ශ්‍රී ලංකාවේ දේශපාලන ව්‍යුහය තුළ න්‍යායික මට්ටමේ විකෘතිතයක් සිවිල් සමාජ ක්‍රියාදාමයේ ප්‍රායෝගික අවස්ථාවලින් සඳහා රජය ලබාදුන් සීමිත සහයෝගය පර්යේෂණ උපනතීන් අනුව විමර්ශිත වනු ලබයි. එමෙන්ම අධ්‍යයන නිර්දේශය ගොඩ නැංවෙනුයේ සිවිල් සමාජ ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වනු ලබන ජනතා අයිතීන් ආරක්ෂා කිරීමේ වගකීම හා වගවීම දේශපාලනික හා සමාජීය වශයෙන් පාලක ක්‍රියාධරයන් මෙන්ම සමස්ත පුරවැසි ජනතාව වෙත යොමු වන බවයි.

ප්‍රමුඛ පද: යහපාලනය, ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ආරක්ෂණය, සිවිල් සමාජය, ජන අරගලය, ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ප්‍රවේශයන්

හැඳින්වීම

සිවිල් සමාජය යන්නට මූලික වචනාර්ථය ගොඩ නැංවෙනුයේ සමාජයට, ආණ්ඩුවට, මහජන මතයට බලපෑම් කළ හැකි ජනමාධ්‍යයේ නිතර පෙනී සිටින පුද්ගලයින් සිටින සාපේක්ෂ වශයෙන් වරප්‍රසාදලාභී සමාජ අවකාශයක් ලෙසය. එහිදී මෙම අනුපූරකයන් ඔස්සේ විග්‍රහ වනු ලබනුයේ දේශපාලන පක්ෂවලින් ස්වාධීන සමාජ ව්‍යාපාර හා රාජ්‍යය නොවන සංවිධාන එකතු වී ගොඩ නගන සමාජ, දේශපාලන ක්‍රියාකාරීත්වය පවත්නා ක්ෂේත්‍රය හා සංවිධාන යන ප්‍රභේදයන්හි මූලික අවතීරණය වනු ලබයි. සිවිල් සමාජය යන්න වර්තමාන අර්ථ ව්‍යුහය ගොඩ නැංවෙනුයේ පුරවැසි ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා රාජ්‍යයේ පාලනය කිරීමෙන් තොරව, රාජ්‍යයට පරිබාහිරව පවතින, සමාජ ස්වායත්තතාව සඳහා වූ අවකාශයයි. එය හුදෙක් පුරවැසි ස්වාධීනත්වය හා පුරවැසියන්ගේ ස්වාධීන ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා ඇති සමාජමය අවකාශය යනුවෙන් අර්ථ විචාරය ඉදිරිපත් වන අතර, මූලිකව පුරවැසි ස්වාධීනත්වය යනුවෙන් වචනාර්ථයන් ගොඩනැංවෙනුයේ පුරවැසියන්ට රාජ්‍යයේ මැදිහත් වෙමින් හා පාලනයෙන් ස්වාධීනව කටයුතු කිරීමේ අයිතියක් හා අවකාශයක් තිබෙන්නේය යන්නයි (Uyangoda, 2011). නමුත් දේශපාලන න්‍යායික මූලිකාංගයන් තුළදී සිවිල් සමාජය යන සංකල්පය ප්‍රධාන අවධිත් ක්‍රිත්වයක් ඔස්සේ විකාශනය වී ඇති බව ඉදිරිපත් වනු ලබන අතර, එහි පළමු හා මුඛ්‍ය අවධිය 17 හා 18 වන සියවසේ යුරෝපයේ අන්තතෝමතික පූර්ව ධනවාදී රාජ්‍යය බිඳවැටීමෙන් පසු බිහි වූ ව්‍යවස්ථානුකූල රාජ්‍යය පිළිබඳ පසුබිම තුළ සිවිල් සමාජය හා රාජ්‍යය එක සමාන අර්ථයකින් සැලකීම පිළිබඳව ඉදිරිපත් වනු ලැබීය (Jensen, 2016). ඒ සඳහා මූලික පදනම් බිහි කරනු ලැබූයේ තෝමස් හොබ්ස් (Thomas Hobbes), ජෝන් ලොක් (John Locke) හා ඉම්මානුවෙල් කාන්ට් (Immanuel Kant) වැනි දේශපාලනික දාර්ශනික ප්‍රජාවන්ය. නමුත් එහි දෙවන අවධිය ඉදිරිපත් වනු ලබනුයේ 18 හා 19 වන සියවස්වල යුරෝපයේ ධනවාදී ආර්ථික හා සමාජ ක්‍රමය බිහි වී වර්ධනය වීමේ පසුබිම වන අතර, සම්භාව්‍ය විෂයානුබද්ධතාවයකින් ඉදිරිපත් වන එහි දාර්ශනික පදනම ගොඩ නගන ලද ඇඩම් ස්මිත් (Adam Smith), ෆ්‍රෙඩ්‍රික් හේගල් (Frederick Hegel) යන වින්තකයන්ගේ අදහස් මෙහිදී මූලික වනු ලබයි (Uyangoda, 2011). නමුත් ප්‍රයෝගික තලයේ අර්ථාන්විතයක් සහිත සිවිල් සමාජ විග්‍රහය ගෙන එනු ලබනුයේ එහි තුන්වැනි අවධිය තුළින් වෙන අතර, එහිදී සිවිල් සමාජය රාජ්‍යයෙන් ස්වාධීන සමාජ, දේශපාලන ක්‍රියාකාරීත්වයේ යෙදෙන ප්‍රමුඛ ක්ෂේත්‍රය ලෙස අර්ථ දක්වනු ලබයි. එහි න්‍යායික පසුබිම සවිස්තර කරනු ලබන මූලික ධාරාවක් වනු ලබනුයේ 20 වන සියවසේ මාක්ස්වාදියකු වූ අන්තෝනියෝ ග්‍රාම්ස්චි (Antonio Gramsci) හා 20 වැනි සියවසේ දෙවන භාගයේ ප්‍රධාන දේශපාලනික න්‍යායවේදියකු වන ලැබු ජර්මන් ජාතික යර්ගන් හබර්මාස් (Jurgen Habermas) නම් දාර්ශනිකයා ඉදිරිපත් කරනු ලබන න්‍යායයික පදනම වනු ලබයි. එහි ක්‍රමික යථාර්ථය සඳහා වැදගත් වනු ලබනුයේ 1980 ගණන්වල සිට දේශපාලන පක්ෂවලින් ස්වාධීනව, සමාජ දේශපාලන ප්‍රතිසංස්කරණ සඳහා අරගල කරනු ලබන දේශපාලන ක්‍රියාකාරකයන් දෙවන ධාරාවේ දේශපාලන පදනමක් ගොඩ නැංවීමය. විශේෂයෙන් නැගෙනහිර යුරෝපය තුළ දේශපාලන ප්‍රතිසංස්කරණයන් සඳහා කැප වන ලද දේශපාලන ව්‍යාපාර, විකල්ප සංවර්ධන වැඩසටහන් මාදිලීන් හඳුන්වා දුන් සමාජ ව්‍යාපාර, මානව අයිතිවාසිකම්, ස්ත්‍රී අයිතිවාසිකම් ව්‍යාපාර, පරිසර අයිතිවාසිකම් ව්‍යාපාර, ශිෂ්‍ය ව්‍යාපාර යනාදී සමාජ ව්‍යාපාර (Social

Movements) හා ඒවා සමඟ සම්බන්ධ වූ සමාජ දේශපාලන ක්‍රියාකාරිත්වය හැඳින්වීම සඳහා සිවිල් සමාජය යන සංකල්පයේ අර්ථය පුළුල් වනු ලැබීය (Cooper, 2018).

ශ්‍රී ලංකාව වැනි රාජ්‍යයන්හි ඓතිහාසික පරිවර්තනය දෙස අවධානය යොමු කරන කල්හි නූතන අර්ථයෙන් සිවිල් සමාජ අවකාශය ගොඩ නැංවී ඇත්තේ යටත් විජිත ධනවාදය යටතේ බවට ඉදිරිපත් වනු ලබන අතර, සිවිල් සමාජය දේශපාලන වශයෙන් සක්‍රීය ලෙස මැදිහත් වීම ලංකාවේ යටත් විජිත සිවිල් සමාජයේ පටන් පෙන්වා දිය හැකි ප්‍රවණතාවයක් වනු ලබයි. ඒ සඳහා මූලික නිදර්ශන ඉදිරිපත් කරනු ලබනුයේ වර්ෂ 1912-15 කාලයේ ලංකාවේ පැතිරුණු අමද්‍යප ව්‍යාපාරය මෙන්ම පසු කාලයේ වර්ධනය වූ මහා සභා ව්‍යාපාරය හා වෘත්තීය සමිති ව්‍යාපාරය වැනි මූලික සංධානගතයන් වනු ලබයි (Kocka, 2004). නමුත් පසුකාලීන ක්‍රියාදාමය ලෙස අවධානය යොමු කරන කල්හි අර්ථයෙන් යම්කිසි අයුරකින් ප්‍රසාරණය වූ අවතීරණයක් සඳහා ශ්‍රී ලංකාව ගමන් කරනුයේ තේමාගතය දේශපාලනීකරණය වූ සිවිල් සමාජය යන සාධකය මූලික වීමත් සමඟයි. විශේෂයෙන් වර්ෂ 1970 ගණන්වල සිට බලන කළ සිවිල් සමාජ ව්‍යාපාරය දේශපාලනීකරණය වීමේ අලුත් ප්‍රවණතාවන් ත්‍රිත්වයක් පෙන්වා දිය හැකි අතර, මූලික ව්‍යුහගතය යටතේ එම කරුණු මානව අයිතිවාසිකම්, සුළු ජන අයිතිවාසිකම් හා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී කරණය හා දේශපාලන ඉල්ලීම්, සිවිල් සමාජ ව්‍යාපාර මූලිකව පෙන්වා දිය හැකිය. ඒ සඳහා මූලික ප්‍රමුඛස්ථානය හිමි වනු ලබනුයේ වර්ෂ 1971 ජනතා විමුක්ති පෙරමුණේ අරගලයෙන් පසු බිහි වනු ලැබූ සිවිල් අයිතිවාසිකම් ව්‍යාපාර වන අතර, ඉහත සඳහන් වූ මූලික ප්‍රවණතා සඳහන් වූ සිවිල් සමාජ ව්‍යාපාර ක්‍රියාකාරිත්වයේ වර්ධනයක් දැකිය හැකි විය. ඒ අතුරින් මූලිකව පෙන්වා දිය හැකි වනුයේ 1970 ගණන්වල පසු කාලයේ හා 1980 ගණන්වල ක්‍රියාකාරී සිවිල් සමාජ කණ්ඩායම් ඉතාමත් වැදගත් වන අතර, මෙම කණ්ඩායම් වාමාංශික හා රැඩිකල් දේශපාලන පක්ෂවලට කලින් සම්බන්ධව සිටි ක්‍රියාකාරී පිරිස්වලින් සමන්විත වන ලදී. එහිදී ඒ සඳහා නිදර්ශන සපයනු ලබන සංවිධානයන් ලෙස ජාතීන් අතර යුක්තිය හා සාමය ඇතිකිරීමේ ව්‍යාපාරය (Movement For Inter-Racial Justice And Equality), ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී අයිතිවාසිකම් සුරැකීමේ ව්‍යාපාරය (Movement for the Defense of Democratic Rights), නිදහස් මාධ්‍යය ව්‍යාපාරය (Free Media Movement Sri Lanka), සමාජීය හා සාමයික කේන්ද්‍රය (Centre for society and religion), ජාතික සාම මණ්ඩලය (National Peace Council of Sri Lanka) යනාදිය පෙන්වා දිය හැකිය (Uyangoda, 2011). ජන උන්නතියේ සිවිල් සජීවීකරණය හේතු කොටගෙන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය වටහා ගැනීමට එහි එකිනෙකා ඉවසීමට හුරුවීම, වගකීම් දැරීමට හුරුවීම සහ විශ්වාසය ගොඩ නගා ගැනීමට හුරුවීම සිවිල් සමාජය ප්‍රයෝගික එළඹුමක් සඳහා අවතීරණ කරනු කරනු ලබයි. ඒ සඳහා වත්මන් අවකාශයන් යටතේ ඉදිරිපත් වනු ලබන දේශපාලනික බාහුලයෙන් යුත් අවතීරණය වනුයේ 2022 වර්ෂයේ ශ්‍රී ලංකාවේ සත්වැනි විධායක ජනපති වන ගෝඨාභය රාජපක්ෂ ජනාධිපති ධුරයෙන් ඉල්ලා අස් වීම සඳහා බලපෑම් කරනු ලැබූ මහජන මතය මූලික කොට ගත් සිවිල් සමාජ ක්‍රියාධර භූමිකාවයි. නිදහසින් පසු ශ්‍රී ලංකාව මුහුණ දෙන ඇති දැවැන්ත ආර්ථික අර්බුදය හමුවේ ජනපතිවරයාට හා රජයට එරෙහිව ශ්‍රී ලාංකික ප්‍රජාවන් දියත් කළ මහා ජන අරගලය 2022 අප්‍රේල් මස 09 වැනිදා පටන් සමාජමය වශයෙන් වූ සිවිල් සමාජමය මූල ප්‍රවාහයක් ලෙස ශ්‍රී ලාංකීය සමාජ, දේශපාලන, ආර්ථික යන සියලු සාධක මූලිකව ප්‍රසාරණය වනු ලැබූයේ ප්‍රධාන මරමස්ථාන අරගල භූමිය ලෙස කොළඹ ගාලු මුවදොර පිටිය ප්‍රධාන කොට ගනිමිනි. සමස්ත ශ්‍රී ලාංකික ජන ජීවිතයේ පීඩාකාරී ආර්ථික රාමුව හේතුවෙන් ගොඩනැංවූ ජන අරගලය විකාශනය වනු ලැබූයේ GOTA GO HOME යන විරෝධතා පාඨය මූලික කොට ගෙනය. විශේෂයෙන් නිර්දේශපාලනික යාන්ත්‍රණයක් ඔස්සේ ඇරඹෙන ලද මෙකී අරගලය තුළ මූලික වන ලද සිවිල් සමාජය එක්තරා ආකාරයකින් මහජන මතය මෙහෙයවීම සඳහා මෙන්ම තව අනකින් ආණ්ඩු ක්‍රියාකාරිත්වය සඳහා බලපෑම් අවතීරණයක් ලෙසද ක්‍රියාත්මක වනු ලැබූයේ ප්‍රජාතන්ත්‍රික සංලක්ෂිතයන්ගේ අනුපූරකයන් මූලිකවයි. මෙකී ආණ්ඩු විරෝධී සිවිල් සමාජය තුළ පාදුල ලෙස ක්‍රියාත්මක වන ලද සක්‍රීය සංගම් ද්විත්වයක් ලෙස ප්‍රමුඛ වනු ලැබූයේ ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගමය හා විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමිති සම්මේලනය යන ආර්ථික, සමාජ, දේශපාලන හා නෛතික යන දැනුම් බාහුලයෙන් යුත් විශේෂඥයන්ගෙන් සමන්විත ක්‍රියාධර සංවිධානයන් ය. එහිදී කාලෝචිත අනුක්‍රමිකයන් මත මෙම පර්යේෂණය හරහා සිදු කොට ඇත්තේ ශ්‍රී ලාංකීය පූර්ව ජන අරගලයන්ට සාපේක්ෂව විද්වත් සිවිල් ක්‍රියාධරයන්

හා සංගම් මූලික 2022 ජන අරගලය තුළදී සිවිල් සමාජ භූමිකාව ක්‍රියාත්මක වන ලද්දේ කෙසේදැයි ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගමය හා විශ්ව විද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමිති සම්මේලනය ඇසුරින් විශ්ලේෂී අධ්‍යයනයක නිරත වීමය.

සාහිත්‍ය විමර්ශනය

නූතන සමාජ න්‍යායට අනුව සිවිල් සමාජය යනු රාජ්‍ය සහ රාජ්‍යට සම්බන්ධ ආයතනයන්ගෙන් පරිබාහිරව රාජ්‍යයෙන් ස්වාධීනව සමාජ ක්ෂේත්‍රය තුළ පුරවැසියන්ට ක්‍රියාකිරීම සඳහා තිබෙන සමාජ, සංස්කෘතික අවකාශයක් වනු ලබයි. විශේෂයෙන් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී මූල ප්‍රවාහයක නිදහස් පුරවැසියන්ගේ ස්වයං-ප්‍රකාශනයේ ක්ෂේත්‍රය වන සිවිල් සමාජය ආර්ථික, වාර්ගික, ආගමික සහ නෛතික සබඳතා, සදාචාරය, මෙන්ම බලයේ මූලික විෂයයන්, රාජ්‍යය මැදිහත් නොවන දේශපාලන සම්බන්ධතා, වගකීම් දක්වන කණ්ඩායම් ආදිය ඇතුළු සංකීර්ණ ව්‍යුහයක් ඔස්සේ ප්‍රසාරණය වනු ලබයි. සිවිල් සමාජය එහි ස්වභාවයෙන්ම යමක් සඳහා ක්‍රියාත්මක වීම මත නැතිනම් ක්‍රියාත්මක බව මධ්‍ය ලක්ෂණය කරගත් ව්‍යුහයක් ලෙස ඉදිරිපත් වන අතර, ස්වරූපයෙන් සිවිල් සමාජය ධනාත්මකව හඳුනා ගත් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී සාධාරණ සමාජයක් ගොඩ නගා ගැනීම අරමුණු කර ගත් ඒකකයක් ලෙස විග්‍රහ වනු ලබයි.

මහජන මතය පිළිබඳව මූලික විවරණයක් ඉදිරිපත් කරනු ලබන වාල්ස් ටේලර් 1992 දී පළ කරන ලද නූතනත්වය සහ මහජන පරිමණ්ඩලයේ නැගීම (Modernity and the Rise of the Public Sphere) යන කෘතිය තුළ පෙන්වා දෙනුයේ ජනමාධ්‍යයේ හා සන්නිවේදනයේ ව්‍යාප්තිය සමඟ මහජන පරිමණ්ඩලයේ සමාජ සංයුතිය හා පරිමාව පුළුල් වී තිබෙන බවයි (Taylor, 1992). ඔහු එහිදී විග්‍රහ කරනු ලබන පරිමණ්ඩලය යනු සමාජයේ සාමාජිකයන් ඔවුන්ට බලපාන කරුණු පිළිබඳව සාකච්ඡා කිරීමටත්, ඒවා පිළිබඳව පොදු අදහසක් ඇති කර ගැනීමටත්, මුද්‍රණ, විද්‍යුත් යන මාර්ගවලින් මෙන්ම මුහුණට මුහුණලා සිදු කරන විවිධ මාධ්‍යවලින් හමුවන පොදු අවකාශය පිළිබඳව මෙහිදී පෙන්වා දෙනු ලබයි. එහිදී ගොඩනැංවෙන සාකච්ඡා කුලීන් පුරවැසියන්ට පොදුවේ බලපාන ප්‍රශ්න ගැන සාකච්ඡා කිරීමට, විවරණය කිරීමට, විවේචනය කිරීමට, අලුත් යෝජනා හා විකල්ප සකස්කර ගැනීමට පුද්ගලයින්ට අවකාශය ලැබේ. එහිදී ඔහුගේ තර්කනය තුළ මහජන පරිමණ්ඩලයද ඇතුළත්වන පරිදි සිවිල් සමාජය පුළුල්ව දකින විට සිවිල් සමාජය අර්ථ ගැන්වෙනුවේ පුරවැසි සංවිධානවලින් සමන්විත අවකාශයක් ලෙසින් පමණක්ව නොවේ සංවිධානය නොවූවත් පුරවැසියන් ජනමාධ්‍යය හා වෙනත් මාර්ගවලින් ඔවුනොවුන් සමඟ සන්නිවේදනය කරන දේශපාලන ක්‍රියාවලියට බලපාන සාකච්ඡා මතීන් ගොඩනැංවෙන පුළුල් සමාජ අවකාශයක් ලෙසින්ය (Uyangoda, 2011).

වර්ෂ 1993 රොබට් පට්නම් (Robert Putnam) ස්වකීය ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයට වැඩ කරවීම: නූතන ඉතාලියේ පුරවැසි සම්ප්‍රදායන් (Making Democracy Work: Civic Traditions in Modern Italy) කෘතියට අනුව පෙන්වා දෙනුයේ පුරවැසි ස්වේච්ඡා සංවිධාන හා ඒවාට සම්බන්ධවීම නිසාවෙන් පුරවැසියන් අතර ඇතිවන අන්‍යෝන්‍ය විශ්වාසය හා සහයෝගය වනාහි විධිමත් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ආයතන හා ක්‍රියාවලීන් ක්‍රියාත්මක වන අවිධිමත් ආයතනික, සංස්කෘතික හා වටිනාකම් රාමුව වන බවයි (Putnam, 1993). මූලිකව ඔහු තව දුරටත් පෙන්වා දෙනුයේ සමාජ ප්‍රාග්ධනය නිර්මාණය වනුයේ පුරවැසියන් එදිනෙදා ජීවිතය තුළ ඇති කර ගනු ලබන සාංගමික ජීවිතය තුළ බවයි. එහිදී ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය වඩාත් හොදින් ක්‍රියාත්මක වීමට, සක්‍රීය සිවිල් සමාජයක් අත්‍යවශ්‍යය පූර්ව කොන්දේසියක් වන බව ඔහුගේ තර්කනය තුළ ඉදිරිපත් වන අතර, ඔහු මේ ඇසුරින් ඉදිරිපත් කරන ලද සිවිල් සමාජය, සමාජ ප්‍රාග්ධනය හා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය පිළිබඳව ගොඩනගන ලද සම්බන්ධතාවය යුරෝපා රාජ්‍යයන්හි මෙන්ම සංවර්ධනය වන ලෝකයේ රාජ්‍යයන් සඳහා හඳුන්වා දෙන ලද ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ගොඩ නැංවීම යන ව්‍යාපෘතිය කෙරෙහි සෘජුවම බලපාන ලදී. විශේෂයෙන් ප්‍රායෝගික මූලිකාංගයන් අනුව අපේක්ෂා කරනුයේ ආණ්ඩු ක්‍රියාත්මක වීමේදී සමාජ සුභසාධනය, ග්‍රාමීය සංවර්ධනය, දුගීකම තුරන් කිරීම, පරිසර ආරක්ෂාව, ග්‍රාමීය ආණ්ඩුකරණය යනාදී ක්ෂේත්‍රවල පුරවැසි සංවිධාන හා රාජ්‍යය නොවන සංවිධානවල සහභාගිත්වය ප්‍රවර්ධනය කිරීමයි (Putnam, 1993).

ගුන්තර් බැච්ලර් (Gunther Baechler) විසින් 2006 දී රචනය කරන ලද රාජ්‍යය ප්‍රතිසංස්කරණ මඟින් ගැටුම් ව්‍යාවර්තනය (Conflict resolution through state reform) යන කෘතිය මඟින් ඔහු පෙන්වා දෙනුයේ බහු-පට්‍රිකා තාන්ත්‍රිකභාවයේ රාමුව තුළ ධූර්වීකරණ වූ කණ්ඩායම් අතර සහසම්බන්ධතා ඇති කිරීමේ කාර්යයේ දී විවිධ සමාජ ස්තර අතර සාකච්ඡාව හා සමඟිය ප්‍රවර්ධනය කිරීමේදී හා නිල මට්ටමේදී හා යහපාලනය අභිවර්ධනය කිරීමේදී තීරණාත්මක කාර්යයභාරයක් සිවිල් සමාජයට ඉටු කළ හැකි බවය (Baechler, 2006). විශේෂයෙන් අසාර්ථක රාජ්‍යයන් තුළ හා රජයේ පාලනයෙන් බැහැර ප්‍රදේශවල දුක් ගැන්වීම් ලිහිල් කිරීමටත් වාර්ගික වෛරය අවම කිරීම සඳහාත්, සංස්කෘතින් හරහා සාමය ගොඩ නැංවීම සඳහාත්, ශක්තිමත් සාම කලාපයන් ඇති කිරීමට සිවිල් සමාජයට හැකියාව පවතින බව ඔහු පෙන්වා දෙනු ලබයි. නමුදු ක්‍රියාකාරී පාර්ශ්වයන් අසංවේදී වන්නේ නම් සිවිල් සමාජ ප්‍රවර්ධනය කිරීම හෝ කෘතීම වශයෙන් හෝ නිර්මාණය කිරීම සඳහා ඔවුන් දරන ප්‍රයත්නය තුළම අර්බුද මුදාහරින සාධක අන්තර්ගත විය හැකි වනුයේ බාහිර ක්‍රියාකාරකම් සම්බන්ධ වුවහොත්ය. එහිදී මර්ධනකාරී හෝ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය පිළිබඳ පළපුරුද්දක් නොමැති රාජ්‍යයක් සම්බන්ධයෙන් ගත් කළ ඉහළින් ප්‍රවණ්ඩ ප්‍රතික්‍රියා මුදාහරිය හැක්කේත්, පුරවැසි සහභාගිත්ව ව්‍යාපාර යුතු ලෙස යොදාගැනීම හෝ කඩා බිඳ දැමීම හරහා වන බැවින් ඒවායේ ප්‍රතිඵලය ගෙන එනුයේ සමාජයේ සමස්ත අස්ථාවරත්වයට මග පෑදිය හැකි වනුයේ අල්ප වශයෙන් සංවර්ධිත සිවිල් සමාජයකට බව මෙහිදී පෙන්වා දෙනු ලබයි (Baechler, 2006).

2011 වර්ෂයේදී පළකරන ලද සිවිල් සමාජය කුමක්ද? කාගේද? කුමටද? (Civil society: What is it? For whom? For what?) යන කෘතිය තුළින් ජයදේව උයන්ගොඩ සිය දේශපාලන පරිවර්තන දෘෂ්ටිවාදයට අනුව පෙන්වා දෙනුයේ දේශපාලන පරිවර්තනය පිළිබඳ දේශපාලන න්‍යාය පත්‍රයක් ඉදිරියට ගෙන යාම සඳහා අවශ්‍ය වන සමාජ අවකාශය, මතවාද හා සමාජ සහයෝගය ලැබෙනුයේ සමාජයේ විවිධ කොටස් විසින් ගෙන යන අරගල වෙතින් යන්නය (Uyangoda, 2011). සමාජවල ප්‍රජාතන්ත්‍රීය දේශපාලන පරිවර්තනය සඳහා මතවාද හා අදහස් මතුකර තිබෙන්නේ, වෘත්තීය සමිති අරගල, සුළුතර කණ්ඩායම්වල අයිතිවාසිකම් අරගල, කාන්තා හා ශිෂ්‍ය ව්‍යාපාරවල සටන්, මාධ්‍ය නිදහස සඳහා වූ ව්‍යාපාර යනාදී සමාජ ව්‍යාපාරවලිනි. එහිදී මැතිවරණ ඉලක්කයේ රාමුවෙන් සීමා වී සිටින දේශපාලන පක්ෂවලින්ම නොවන අතර, මෙවැනි අරගල හා සටන් තුළින් සිදුවන්නේ දේශපාලනය පිළිබඳ සමාජයේ සිදු වන සාකච්ඡාව පුළුල්වීම සහ අලුත් විමසීම්. මූලිකව සමාජ අරගල හා ගැටුම් වෙතින් සමාජයන් තුළ මතවාද හා දේශපාලන න්‍යාය පත්‍ර සෑම විටම ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී, අධිකාරිවාදී හෝ පැසිස්ට් මතවාද, දේශපාලන න්‍යාය පත්‍ර හා සමාජ බලවේගද මතු විය හැකි බව මෙහිදී පෙන්වා දෙනු ලබයි. එහිදී දේශපාලන පක්ෂ මෙන්ම සිවිල් සමාජයද ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී මෙන්ම නිර්-ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ශක්‍යතාවයන් සහිත අවකාශයන් ද්විත්වයක් ලෙස පෙන්වාදෙනු ලබයි. ප්‍රජාතන්ත්‍රීයකරණය යනු සිදු වී අවසන් වන ඉලක්කයක් නොවන අතර, එහි න්‍යාය පත්‍රය නව සමාජ-දේශපාලන සන්දර්භයන් තුළ අලුත් කළ යුත්තක් බැවින් එම ක්‍රියාවලිය සැලකිය යුතු වන්නේ කතෘකයකුගේ ඒකාධිකාරී අයිතියක් හැටියට නොව කතෘකයන් බහුලව සිටින පුළුල් දේශපාලන ව්‍යාපෘතියක් ලෙසය. එහිදී දේශපාලන පක්ෂ හා සිවිල් සමාජ සංවිධාන යන කතෘකයන් දෙගොල්ලටමම එහි නායකත්වයන් තිබිය යුතු බව මෙහිදී ඉදිරිපත් කරනු ලබයි (Uyangoda, 2011).

සිවිල් සමාජය සඳහා වූ ජන සංස්කෘතික බලපෑම් පිළිබඳව අවධාරණය කරන මොහොමඩ් මහීස් 2017 ස්වකීය ලාංකීය සිවිල් සමාජය හා ජන සංස්කෘතියේ ගමන් මග (The Pathway of Sri Lankan Civil Society) යන පර්යේෂණාත්මක රචනය තුළ ඉදිරිපත් කරනුයේ නූතනත්වය හා පශ්චාත් නූතනත්වය තුළ සිවිල් සමාජය පාලනය කරනු ලබන්නේ ජන සංස්කෘතියේ බලාධිකාරය වන අතර, සංකේත පරිභෝජනය කරමින් සිටින නූතන මිනිසා පරිභෝජනවාදයේ බිල්ලක් වීමත් සමඟ සමාජ මාධ්‍යය ව්‍යාප්තිය හා අධිකාරිත්වය හේතුවෙන් මුළුමනින් තරුණ ප්‍රජාව ඇතුළු මුළුමනින් සිවිල් සමාජයම එම ජන සංස්කෘතිය මඟින් පාලනය කරමින් සිටීමේ නව ප්‍රවණතාව සිවිල් සමාජය දැඩි අවධානම් සමාජයකට රැගෙන යන බවයි (Mays, 2017). එහිදී මූලිකව ඔහුගේ මතවාදී සැකැස්ම සඳහා ජන විඥාන ක්‍රියාදාමය තුළ වැදගත් වනු ලබන නූතනවාදය පිළිබඳව ඔහු

ස්වකිය දැක්ම හෙළි කරනුයේ සිවිල් සමාජ ක්‍රියාදාමය සඳහා පරිභෝජන සංකේතයේ බලපෑම් අවධාරණය කරනු ලැබීමත් සමගයි (Mays, 2017)

උක්ත ආකාරයෙන් සිවිල් සමාජය හා මූලික වූ ජන සම්බන්ධතාවන් හා විපරිවර්තන අරගලයන් පිළිබඳව විදේශීය හා දේශීය පර්යේෂණ සාහිත්‍යය විමර්ශනයන් හඳුනා ගත හැකිය. එහිදී න්‍යායාත්මක පදනම් ඔස්සේ විදේශීය පර්යේෂණ සාහිත්‍යය වැඩි ප්‍රමාණයක් දක්නට හැකි වුවද දේශීය වශයෙන් වූ පර්යේෂණ සාහිත්‍යය අවම ප්‍රමාණයක් දැකගත හැකිය. විශේෂයෙන් සිවිල් සමාජයේ ක්‍රියාකාරිත්වය න්‍යායික පදනම් මත සමස්තයක් ලෙස අධ්‍යයනයන් සඳහා යොමු වනු ලැබුවද එහි එකිනෙකට වෙනස් වූ ප්‍රභව ප්‍රස්තුතයන් මූලිකව ඒ ඒ සංගම් හා ක්‍රියාධරයන් සිවිල් සමාජ භූමිකාව තුළදී දේශපාලනිකව හා සමාජීය වශයෙන් ප්‍රයෝගික ක්‍රියාවිධිතයන් තුළින් සිදු කරන ලද බලපෑම් හා ඒ සඳහා යොදාගනු ලැබූ මූල ක්‍රියාවිධිතයන් කෙසේද? යන්න අධ්‍යයනයන් හෝ පර්යේෂණයන් මගින් ඉදිරිපත් වී නොමැති බව සාහිත්‍යය විමර්ශනය සිදු කිරීමේදී පැහැදිලි විය. එබැවින් එම පර්යේෂණ හිඟ පිරවීම සඳහා ප්‍රයෝගික සමාජ සිවිල් ක්‍රියාදාමය පිළිබඳව මූලික කොට ගත් සමාජ සංසිද්ධියක් වූ 2022 වර්ෂයේ ක්‍රියාත්මක වන ලද ශ්‍රී ලංකා ජන අරගලය තුළ සිවිල් සමාජ භූමිකාව සිවිල් සංගම් ක්‍රියාධරයන් වූ ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගමය හා විශ්ව විද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමිති සම්මේලනය ආශ්‍රයෙන් සිදු කරන නවමු අධ්‍යයනයක් ලෙස පෙන්වා දිය හැකිය.

පර්යේෂණ අරමුණු

ශ්‍රී ලංකාවේ වර්තමාන ජන අරගලය තුළ දේශපාලන සාඵලතාවය හා සමාජ උපනතීන් කෙරේ ප්‍රජාතාන්ත්‍රික අවතීරණයක් ලෙස සිවිල් සමාජය අනුගමනය කරනු ලැබූ ප්‍රයෝගික ඵලඹුම් හා ක්‍රියාමාර්ගයන්හි යථාර්ථවාදී ස්වරූපය හා එහි ප්‍රතිඵලයන් විමර්ශනය කිරීම මෙම පර්යේෂණය තුළ ප්‍රධාන අරමුණ වනු ලබයි. එමෙන්ම ශ්‍රී ලාංකීය සමාජ හා දේශපාලන රාමුව තුළ සිවිල් සමාජ ක්‍රියාකාරිත්වය න්‍යායගත උපනතීන් යටතේ සාධනීය ඵලඹුමක් ලෙස පිළිගැනුණ ද එහි ප්‍රායෝගික ක්‍රියාදාමය කෙරෙහි රාජ්‍යය ප්‍රතිචාරය යොමු වීම පිළිබඳව මෙන්ම ජන අරගලය තුළ ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගමය හා විශ්ව විද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමිති සම්මේලනය සිය සිවිල් සමාජ අනුක්‍රමිකයන් තුළින් ඉදිරිපත් කරන ලද යෝජනා යථාර්ථවාදී සමාජ හා දේශපාලන සැකැස්මක් සඳහා වූ හේතු විමසීම හා ජන අරගලය තුළ ඉදිරිපත් වනු ලැබූ ජන අභිප්‍රේරණ සාධකයන් විධිමත් දේශපාලන මතවාදයක් සඳහා පූර්වාදර්ශයන් සපයනු ලැබුවේ ද යන්න අධ්‍යයනය මෙහි අනු අරමුණු ලෙස ඉදිරිපත් වනු ලබයි.

පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

මෙම අධ්‍යයනය ගුණාත්මක ක්‍රමවේදය මත පදනම් විය. ඒ අනුව ගුණාත්මක දත්ත රැස් කිරීම ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික මූලාශ්‍රය මත පදනම්ව සිදු කරන ලදී. එහිදී අරමුණු සහගත නියැදිය යොදා ගැනීම තුළ ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගමය හා විශ්ව විද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමිති සම්මේලනය මූලික කොට ගනිමින් සාමාජිකයන් 24 දෙනෙකු යොදා ගනු ලැබීය. ඒ අනුව අරගලය තුළ සක්‍රීය දායකත්වයක් ලබා දෙන ලද විශ්ව විද්‍යාල ආචාර්යවරුන් 12 දෙනෙකු තෝරාගත් විශ්ව විද්‍යාල කිහිපයක් ඔස්සේ තෝරා ගත් අතර, මූලික වශයෙන් අධ්‍යයනය සඳහා යොමු වනු ලැබූ විශ්ව විද්‍යාල ලෙස ශ්‍රී ලංකා සබරගමුව විශ්ව විද්‍යාලය, කැලණිය විශ්ව විද්‍යාලය, ජයවර්ධනපුර විශ්ව විද්‍යාලය, කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලය යන විශ්ව විද්‍යාල ඇසුරින් තෝරා ගැනීම සිදු කරනු ලැබීය. එමෙන්ම ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගමය සඳහා අදාළව අරගලය සඳහා සක්‍රීයව සහභාගි වන ලද නීතිඥවරුන් 12 දෙනෙකු ප්‍රධාන දිස්ත්‍රික්ක කිහිපයක් ඔස්සේ නියැදිය සඳහා ඇතුළත් කොට ගන්නා ලදී. මූලික වශයෙන් ප්‍රධාන දිස්ත්‍රික්ක ලෙස කුරුණෑගල, ගම්පහ, කොළඹ, කළුතර, මාතලේ යන දිස්ත්‍රික්ක යොදා ගැනීම සිදු කරනු ලැබූයේ අරගලයේ ප්‍රමුඛ මරමස්ථානයන් ලෙස ප්‍රමුඛ වනු ලැබූ මෙකී දිස්ත්‍රික්කයන්හි නීතිඥ සංගමය නියෝජනය කරනු ලැබූ නීතිඥවරු යොදා ගැනීම තුළ පර්යේෂණය සඳහා වැදගත් පර්යේෂණ උත්ප්‍රේරකයන් පිළිබඳව තොරතුරු ලබා ගත හැකි වන නිසාය. මෙම පර්යේෂණය ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගමය හා විශ්ව විද්‍යාල

ආචාර්යවරුන්ගේ සමිති සම්මේලනය ඇසුරින් සිදු කරනු ලැබූ අධ්‍යයනයක් වන බැවින් මෙම සිවිල් සංගම් ද්විත්වය අරගලය තුළ දක්වන ලද ක්‍රියාකාරිත්වය පිළිබඳව ජන ප්‍රතිචාරය යොමු වූ ආකාරය අධ්‍යයනය කිරීම තුළ ප්‍රභවගත සාරගර්භයන් ප්‍රයෝගික උපනතීන් සඳහා යොමු වනු ලැබූ ආකාරය අධ්‍යයනය සඳහා ඉතා වැදගත් වනු ලැබීය. එබැවින් ඒ පිළිබඳව වූ තොරතුරු අධ්‍යයනය සඳහා සිවිල් මාධ්‍යවේදී පුද්ගලයන් 10 දෙනෙකු අරමුණු සහගත නියැදි ක්‍රමය ඔස්සේ තෝරා ගනු ලැබූ අතර, ඒ සඳහා හේතු සාධක වූයේ පර්යේෂණ අරමුණ සඳහා වූ උචිත පුද්ගලයන් යොදා ගැනීමේ අත්‍යවශ්‍ය බව නිසාවෙනි. එබැවින් මෙම පර්යේෂණය තුළ නියැදි සඳහා ඇතුළත් වූ සමස්ත ප්‍රතිචාරකයන් සංඛ්‍යාව 34 ක් වනු ලබයි. ද්විතීයික දත්ත පර්යේෂණ ලිපි, සඟරා, ග්‍රන්ථ හා අන්තර්ජාලය භාවිතා කිරීමෙන් රැස් කරන ලදී. එමෙන්ම රැස් කරනු ලබන ප්‍රාථමික දත්ත හා ද්විතීයික දත්ත මූලික කොට ගනිමින් අරගල සංසිද්ධි අවකීරණයන්ට අනුව ගුණාත්මක ප්‍රවේශයක් ලෙස ප්‍රත්‍යයක අධ්‍යයනය මූලික කොට ගැනීම සිදු කරනු ලබයි. එහිදී මෙම පර්යේෂණය ප්‍රධාන වශයෙන් ගුණාත්මක ක්‍රමවේදය යටතේ සිදු වනු ලැබූ පර්යේෂණයක් වන බැවින් මෙම පර්යේෂණයට අදාළ ගුණාත්මක දත්ත විශ්ලේෂණය තේමා දත්ත විශ්ලේෂණය, කථන විශ්ලේෂණය, ප්‍රත්‍යයක විශ්ලේෂණය යන ක්‍රමවේද භාවිතා කරන ලදී.

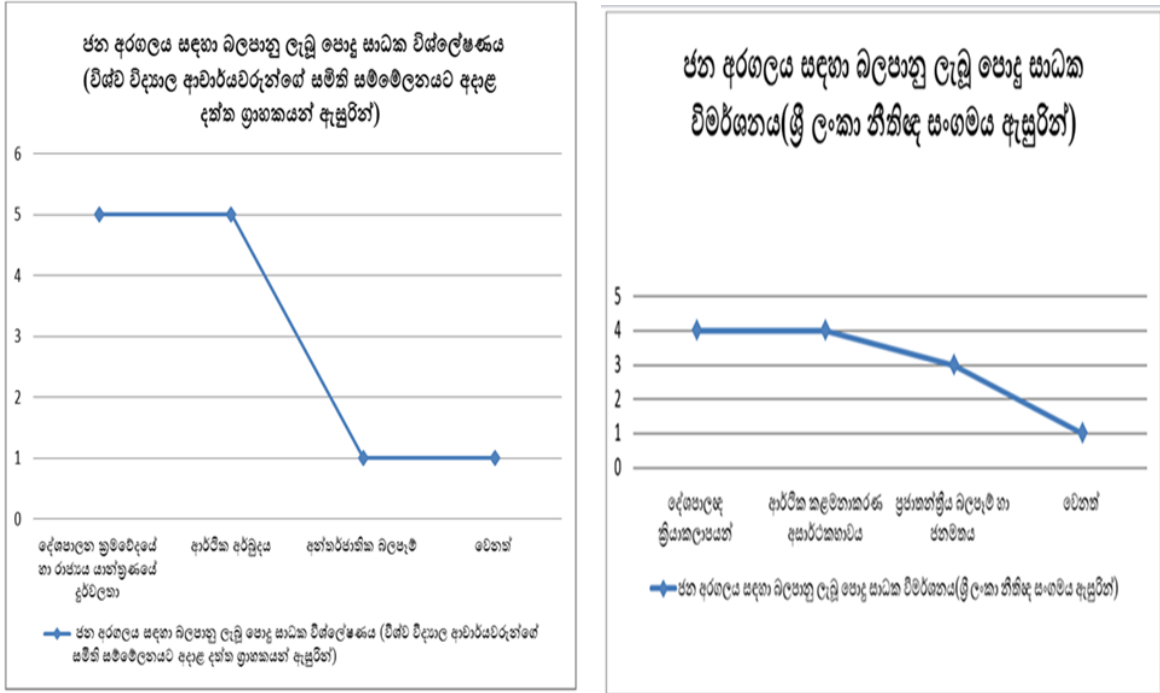
ප්‍රතිඵල හා සාකච්ඡාව

ශ්‍රී ලංකාවේ වර්තමාන ජන අරගලය තුළ දේශපාලන සාඵලාත්‍යාවය හා සමාජ උපනතීන් කෙරේ ප්‍රජාතාන්ත්‍රික අවකීරණයක් ලෙස සිවිල් සමාජයේ ප්‍රයෝගික ඵලඹුම යථාර්ථවාදී ප්‍රවේශගතයක් ඔස්සේ ක්‍රියාත්මක වී ඇත්තේද යන්න විමර්ශන වීම මෙහිදී මූලික වනු ලබයි. එමෙන්ම ශ්‍රී ලංකාවේ ජන අරගලය තුළ සිවිල් සමාජ භූමිකාව යන තේමාගතය ඔස්සේ ශ්‍රී ලංකා විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමිති සම්මේලනය හා ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගමය යන සිවිල් සංගම්හි ක්‍රියාකාරිත්ව භූමිකාව පිළිබඳව විමර්ශනය කිරීම සිදු කරනු ලබයි. දේශපාලන සජීවිකරණ සාධකය ඔස්සේ අවධානය සඳහා යොමු වනු ලබන ශ්‍රී ලංකාවේ ජන අරගලය යනු වත්මන් ශ්‍රී ලාංකීය සජීවිකරණ අවකාශයන් ඔස්සේ තහවුරු වනු ලබන සිවිල් සමාජමය අවකීරණයක් වනු ලබයි. එබැවින් දත්ත දායකයන් ආශ්‍රයෙන් ලබා ගනු ලබන දත්ත මූලික කොට ගෙන ඔවුන් එළඹෙනු ලැබූ සිවිල් සමාජ පිළිවෙත, සිවිල් සංගම් ආශ්‍රයෙන් විශ්ලේෂණය කිරීම මෙම අධ්‍යයනයට අනුව සිදු කරනු ලබයි.

විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමිති සම්මේලනය හා ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගමය ඇසුරින් ශ්‍රී ලාංකීය ජන අරගලය සඳහා වූ හේතු සාධක විමර්ශනය

ශ්‍රී ලංකාව තුළ ඇති වන ලද ජන අරගලය සඳහා හේතු සාධක වන කරුණු විග්‍රහයේදී විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමිති සම්මේලනය හා ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගමයට අදාළව යොදා ගනු ලැබූ දත්ත ග්‍රාහකයන් සඳහා යොමු කරනු ලැබූ අර්ධ ව්‍යුහගත සම්මුඛ සාකච්ඡා ක්‍රමවේදය තුළ ඔවුන් ප්‍රධාන ප්‍රභවගතවේදයන් පිළිබඳව අවධානය යොමු කරන ලදී. එනම්, දේශපාලන ක්‍රමවේදයේ හා රාජ්‍යය යන්ත්‍රණ දුර්වලතා, ආර්ථික අර්බුදය, දේශපාලඥ ක්‍රියාකාරකම්, ආර්ථික කළමනාකරණ අසාර්ථකභාවය, ප්‍රජාතාන්ත්‍රීය බලපෑම් හා ජනමතය, ජාත්‍යන්තර බලපෑම් මාධ්‍යයන් හා වෙනත් යන කරුණු කාරණා ඔස්සේය. එහිදී සම මට්ටමේ ප්‍රතිචාරයන් යොදා ගනු ලැබූ ප්‍රධාන සාධක ද්විත්වය වනුයේ දේශපාලන ක්‍රමවේද දුර්වලතා හා ආර්ථික අර්බුදය යන ප්‍රධාන ද්විත්ව සාධකයන් වනු ලබයි.

ප්‍රස්ථාර අංක 01 - විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමිති සම්මේලනය ඇසුරින් හා ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගමය ඇසුරින් ජන අරගල හේතු සාධක විමර්ශනය

(මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2022)

එහිදී වත්මන් ජන අරගලය සඳහා පදනම් සැකසීම සිදු වනුයේ හුදෙක් වර්තමාන දේශපාලන හා ආර්ථික ක්‍රමවේදයේ දුර්වලතා පමණක් නොව අතීතයේ සිට ප්‍රසාරණය වන ලද මන්දගාමී හා නිසි කළමනාකාරිත්වයෙන් තොර වූ ආර්ථික හා දේශපාලනික අවතීරණයන් හේතු වෙන් සිදු වූවක් දත්ත ග්‍රාහක අදහස් ඉදිරිපත් විය. ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකා විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමිති සම්මේලනය හා ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගම දත්තග්‍රාහකයන් ඉහත ප්‍රස්ථාරගත මූල ප්‍රභවයන් පිළිබඳව දක්වන ලද ග්‍රාහක අදහස් මෙහිදී ඉදිරිපත් කළ හැකිය.

“අපේ රටේ වත්මන් ජන අරගල ක්‍රියාදාමය සඳහා මූලික හේතු සකස් වීම සිදු වූයේ දේශපාලන සංස්කෘතියේ ඇති පදනම් විරහිත බව. අතීතයේ ඉඳලා මේ තාක්කල් රටේ තීරණ ගන්නේ දුර්වල, අකාර්යක්ෂම, නිසි දැක්මක්, දැනුමක් නැති මිත්සුන් විසින්. එම සංස්කෘතිය රටින් ඉවත් වන තෙක් මෙම අර්බුදයන් වෙනස් වේවි යයි මා සිතන්නේ නෑ.”

එහිදී ආබාහන දත්ත ඉදිරිපත් කිරීම තුළදී මූලික විග්‍රහය සඳහා යොමු වනු ලබන සාධකය ලෙස දේශපාලන සංස්කෘතිය යන මූල ප්‍රභවය පෙන්වා දිය හැකිය. අර්ථය අනුව දේශපාලන සංස්කෘතිය යනුවෙන් විස්තර කරනුයේ පොදුවේ වර්ධනය වනු ලැබූ අරමුණු, අභිප්‍රේරණයන් හා පොදුවේ පිළිගනු ලැබූ සමාජ නියමයන් ලෙස සරලව ඉදිරිපත් වනු ලබයි. ලුසියන් ආයි විසින් පෙන්වා දෙන පරිදි රටක දේශපාලන සංස්කෘතිය මනිනු ලබන මිනුම් දඬු වනුයේ දේශපාලන ස්වභාවය, දේශපාලන අරමුණු, දේශපාලන අභිප්‍රායන් දේශපාලන ක්‍රියාකාරකම් සිදු වන ස්වභාවය හා ඒ සඳහා බලපානු ලබන සාරධර්මයන්, පාලකයන්ගේ පවතින නීත්‍යානුකූලභාවය හා ඔවුන් පිළිබඳව පවතින විශ්වාසය, දේශපාලන ආයතනවල ස්වභාවය හා ජනතාව අතර ඇති සම්බන්ධතාවය යන සාධකයන්ය (Putnam, 1993). නමුත් ශ්‍රී ලංකාවේ දේශපාලන ක්‍රමවේදයේ පවතින ප්‍රධාන දුර්වලතා ලෙස ඉදිරිපත් වනුයේ නිසි දැනුම් බහුලයක් නොමැති ප්‍රජාවන් විසින් ජන ආයතන පාලනය

කිරීම සඳහා පත් වීම හා පත් කිරීමයි. විශේෂයෙන් ශිල්පීය ඥානය සහිත ප්‍රජාවන් විසින් සිදු කරන දේශපාලන යෝජනා සඳහා පාලක ප්‍රජාවන් ලබා නොදෙන නිසි සහයෝගය හේතුවෙන් නිරවද්‍ය තීරණ ගැනීම වෙනුවට ඒකපාර්ශ්වික දේශපාලන තීන්දු පක්ෂ දේශපාලන උපනතීන් අනුව බිහි වීම පිළිබඳව එහිදී තව දුරටත් ඉදිරිපත් වනු ලැබිය. ඒ අනුව විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සංගම් දත්ත ග්‍රාහකයන් විසින් අවධාරණය කරනු ලබන පවුල් දේශපාලනික කෝණයන් දේශපාලන සංස්කෘතිය සඳහා වූ ආසන්න බව ශ්‍රී ලාංකීය අර්බුදය සඳහා වූ අභ්‍යන්තර හේතු පදනමක් ලෙස ඉදිරිපත් වනු ලැබිය. එය හේතු කොට ගෙන දේශපාලනික වශයෙන් පිරිහීම් සංලක්ෂිතයන් මෙන්ම දුර්වලතා ඇති වීම සඳහා ප්‍රධාන හේතු සාධක බිහි වීම නිත්‍ය වශයෙන් සිදු වන බව ඒ අනුව තහවුරු වනු ලබයි. විශේෂයෙන් පවුල් දේශපාලනය ඔස්සේ ගොඩ නංවනු ලබන ඥාති සංග්‍රහය හේතුවෙන් පාලක නීත්‍යානුකූල භාවය ගිලිහීම සිදු වීම තුළ පාලකයා කෙරෙහි ජන විශ්වාසයේ බිඳ වැටීම ආරම්භ වීම සිදු වන බව එහිදී විග්‍රහ වනු ලැබිය.

“දේශපාලන අර්බුදය සඳහා පදනම් සකස් වීම සඳහා ගෝඨාභය ජනපති අනුගමනය කරනු ලැබූ සිවිල් පරිපාලන පත් කිරීමේ හේතු සාධක ඉතාමත් ප්‍රබල වූහ. එය අභ්‍යන්තර සාධකයක් ලෙසින් ප්‍රශ්නාර්ථය සඳහා යොමු කළේ ශ්‍රී ලාංකීය තරුණ පරපුර හා උගත් පිරිස් විසින්.”

2019 වර්ෂයේ නව ජනපති ධුරය සඳහා පත් වනු ලැබූ ගෝඨාභය රාජපක්ෂ එවකට උද්ගත වනු ලැබූ කොවිඩ්-19 (Covid-19) වසංගත තත්වය යටතේ ක්‍රියාත්මක කරන ලද දේශපාලන පිළිවෙත තුළ වූ සෞඛ්‍යයම පිළිවෙත දේශපාලන අවතීරණයක් ඔස්සේ ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ගනු ලැබූ උත්සාහය තුළ නිසි දැනුම් බාහුලයෙන් යුත් ප්‍රජාවන් සඳහා සුවිශේෂීත්වයන් ලබා දීමෙන් තොරව ක්‍රියාත්මක වනු ලැබිය. හුදෙක් ස්වකීය පක්ෂ පාර්ශ්වකරුවන් මෙන්ම ඥාතීන්වය සඳහා පක්ෂ ගත වීම මූලික දේශපාලන අර්බුදය සඳහා ආරම්භකය වූ බව එහි ව්‍යුහගත හේතු සාධක ලෙස ඉදිරිපත් වනු ලබයි. මෙහිදී දේශපාලන පත් කිරීම් විෂයෙහි ඉදිරිපත් වන ලද ප්‍රපංචයන් තුළ ප්‍රමුඛ වනු ලැබූයේ සේවයේ නිරතව සිටින හා සේවයෙන් ඉවත් වන ලද හමුදා නිලධාරීන් සඳහා ලබා දෙන පත් විමිහි සුවිශේෂීතාවය වනු ලබයි. පවතින ලද වසංගත තත්වය තුළදී කොවිඩ්-19 අරමුදල සඳහා අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් ඇතුළු ජනාධිපති ලේකම්, අතිරේක ලේකම් පදවි දක්වා සිවිල් පරිපාලන ක්‍රියාදාමයන් සඳහා වූ පත් කිරීම් සිදු කිරීම තුළ දේශපාලන අර්බුදය සඳහා තවත් මං විවර වීමක් සිදු වීම තුළ මූලික වනු ලැබූ දේශපාලනික මිලිටරිමය උද්දීපනයක් වූ බව ඒ අනුව විශ්ලේෂණය වනු ලබයි. නමුත් ප්‍රධාන දත්ත ග්‍රාහක අවධාරණය පෙන්වා දෙනු ලැබූයේ ශ්‍රී ලංකාවේ දේශපාලන අර්බුද විසරණ ලක්ෂිතයක් ලෙසින් මතු වීම කෙරෙහි බලපානු ලැබූ මූල සාධකය වනු ලබන්නේ පාලකයන් තුළ වූ පක්ෂ ආකෘතිය තුළින් එහාට යනු ලැබූ පුද්ගල කේන්ද්‍රීය ආකෘතිය වටා කේන්ද්‍රගත වීම හා ස්වකීය බල ස්ථාවරත්වය සඳහා නියැලෙනු ලැබූ බල අරගලය වනු ලබන බවයි. එහිදී විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සංගම් මූලික දත්ත ග්‍රාහකයන් විසින් මූලික කොට ගනු ලැබූ පත් කිරීම් විෂයෙහි වූ අර්බුදතාවන් ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගම් දත්ත ග්‍රාහකයින්ද සම මට්ටමේ අදහස් දැක්වීමක් සඳහා යොදා ගනු ලැබිය.

“ජනාධිපති ගෝඨාභය රාජපක්ෂගේ රජය යටතේ ගත් වැරදි ආර්ථික කළමනාකරණ තීරණ නිසා ජනතාවගේ මූලික අයිතිවාසිකම් කඩවීමක් සිදු වුණා. ඒ නිසාවෙන් මූලික අයිතිවාසිකම් පෙන්සම් විභාග කිරීම සඳහා ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය විගණනයක් සිදු කිරීමට විගණකාධිපතිවරයාට නියෝග කිරීමක් සිදු වුණා. ඇත්තෙන්ම එය සිදු වුණේ රටේ ආර්ථික කළමනාකරණ දුර්වලතා හේතුවෙන් නිසානේ. එහි ප්‍රතිඵලයන් තමයි ජනතාව අරගලය සඳහා යොමු කළේ.”

ඒ අනුව මෙම දත්ත ග්‍රාහක අදහස් මූලිකව හෙළි කරනු ලද්දේ ශ්‍රී ලංකා ජන අරගලය සඳහා පදනම් සාධක හෙවත් හේතු සාධක ගොඩ නැංවීම කෙරෙහි දේශපාලන අර්බුදයන්ට සාපේක්ෂව ආර්ථික විපරිත තත්වයන් හමුවේ ජනතාව මුහුණ දුන් පීඩනය උග්‍ර ජන විරෝධතාවක් බිහි වීම කෙරෙහි බලපානු ලැබූ බවයි. ඒ අතුරින් ඉහළ යනු ලැබූ උද්ධමන ශීඝ්‍රතාව හා ආහාර හිඟය හා ඉන්ධන ගැටලු, ඖෂධ හිඟය ජන ජීවිතයේ සියලු ක්‍රියාදාමයන් සඳහා බලපෑම් එල්ල කිරීම සඳහා හේතු සාධක වූ බව ඒ අනුව විමර්ශනව ඉදිරිපත් වනු ලැබිය.

එබැවින් ශ්‍රී ලාංකීය වෘත්තීය සංගම් වුවද, සිවිල් සමාජ ක්‍රියාධාරයන් වුවද, අරගලය සඳහා එළඹුම් සකස් කොට ගනු ලැබූයේ ප්‍රජාතන්ත්‍රීය හැරවුම් ලක්ෂයන් හා ආර්ථික පීඩනය මූලික වන ජන මතය මූලාශ්‍රය වීම හේතු කොට ගෙන බව දත්ත ග්‍රහක අදහස් ඉදිරිපත් වන ලදී. ඉහත දක්වන ප්‍රස්තාර දැක්මට අනුව එය දේශපාලන හා ආර්ථික තත්වයන් හා සසඳන කළ සම මට්ටමේ වර්ධනයන් හෙළි නොකළද අභ්‍යන්තර සාධකයක් වශයෙන් සෘජු බලපෑම් යොමු කරන සාධකයක් ලෙස වටහා ගත හැකිය. ඒ අනුව අරගලය සඳහා හේතු සකස් වීම සඳහා බලපානු ලැබූ සමස්ත ප්‍රජාතන්ත්‍රීය සාධකයන් ලෙස මූලික වනු ලබනුයේ නිදහස හා මානව අයිතිවාසිකම්, මූලික අයිතිවාසිකම් යන සාධකයන් වනු ලබයි. ස්වකීය අයිතිවාසිකම් සඳහා නිසි ගෞරවයක් හා සැලකීමක් නොලැබෙන තැන ජනතාව විසින් සාමූහිකව ස්වකීය ජනමතය ගොඩ නංවා ගැනීම සිදු කරනු ලබයි. ඊට සාපේක්ෂව කොවිඩ් වසංගතය, දේශපාලන නොසන්සුන් තත්වය යන අවස්ථාවලින්හිදී ශ්‍රී ලංකාව එම ගැටලු නිරාකරණය කර ගැනීමට දරන ලද ප්‍රයත්නයන් සඳහා මූලිකව ජාතික මට්ටමේ උපාය මාර්ගයන් මෙන්ම ජාත්‍යන්තර වශයෙන් මැදිහත්කරණයන් වනු ලැබූයේ එම අයිතිවාසිකම් අහිමි වී යාමේ අසාධාරණ වාතාවරණය සඳහා වූ පිළියමක් ලෙසය. සමස්ත සිවිල් සංගම් ද්විත්වය දක්වන ලද හේතු සාධක විග්‍රහය පිළිබඳව විග්‍රහ කරන කල්හි අවධාරණය වනුයේ එකෙතෙකට සම මට්ටමේ විග්‍රහයන් මෙන්ම සාපේක්ෂගතව වෙනස් උපනතීන් කර යොමු වනු ලැබූ සාධකයන් පිළිබඳව ද අවධානය යොමු වනු ලැබූ බවයි. ඉහත කරුණු හා සමගාමීව ශ්‍රී ලංකා විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමීක් සම්මේලනයට අදාළව හේතු සාධක විමර්ශනයේදී ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ ප්‍රබල කරුණක් වනුයේ අන්තර්ජාතික බලපෑම් මාධ්‍යය වනු ලබයි. ඒ අනුව ශ්‍රී ලාංකීය පාලක ක්‍රියාධාරයන් සඳහා වූ අන්තර්ජාතික හවුල්කාරීත්වය ලැබීමකට වඩා එය ජන සජීවීකරණය සඳහා දක්වන ලද බලපෑම් පිළිබඳව දත්ත ග්‍රහක අවධාරණය යොමු වනු ලැබීය. එය ඉහත ප්‍රස්ථාර දැක්ම යටතේද සුවිශේෂීව ඉදිරිපත් වනු ලබයි.

“අරගලය සඳහා හේතු සාධක ගොඩ නංවන ලද තවත් සාධකයක් තමයි ජාත්‍යන්තර ප්‍රජාවන් ගෙන ගිය විරෝධතා ව්‍යාපාරය. ශ්‍රී ලාංකීය පුරවැසියන් වෙනත් විදේශීය රාජ්‍යන්වල සිවිල් සමාජමය වශයෙන් සංවිධානය වෙලා අන්තර්ජාතික වශයෙන් විශාල ජන මතයක් ගොඩ නංවනු ලැබුවා. ඒ සඳහා සමාජ මාධ්‍යය තමයි උපකාරී වුණේ.”

මූල උපනතීන්ට සාපේක්ෂව ජාත්‍යන්තර ප්‍රවේශය ක්‍රියාත්මක වීම ජන පාක්ෂිකව සිදු වීම පිළිබඳව මෙහිදී අවධානය යොමු වනු ලබයි. විශේෂයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ පුරවැසියන් මුහුණ දෙනු ලැබූ දේශපාලන හා ආර්ථික අවපාතයන් හේතුවෙන් අන්තර්ජාතික රාජ්‍යයන් සිදු කරනු ලදු බලපෑම් හා මැදිහත්වීම් සෘජු හා වක්‍ර උපනතීන් ඔස්සේ ක්‍රියාත්මක වනු ලැබුවද, මෙහි දත්ත ග්‍රහක ප්‍රජාවන් ඉදිරිපත් කරනුයේ විදේශ ප්‍රතිපත්තිමය සාධකයට සාපේක්ෂව බලපෑමක් දියත් වන ලද්දේ විදේශයන්හි ජීවත් වන ශ්‍රී ලාංකීය පුරවැසියන්ගෙන් වනු ලබයි. එහිදී සිවිල් පුරවැසියන් ලෙස සන්ධානගත වීම සඳහා උත්ප්‍රේරකයන් වී ඇත්තේ සමාජමය මාධ්‍යය ජාලයන් තුළින් ප්‍රසාරණය වනු ලැබූ දේශපාලන සක්‍රීයතාවය වනු ලබයි. අතීතයට සාපේක්ෂව ජන මාධ්‍යයට වඩා වැඩි විසරණ සංලක්ෂිතයන් බිහි කොට ගැන්මෙහිලා සමාජ මාධ්‍යය ඒ ඔස්සේ අවතීරණයන් සපයනු ලැබූ බව ඒ ඔස්සේ ඉදිරිපත් විය. කෙසේ වුවද ඉහත හේතු සාධකයන් විමසා බැලීමේදී ජන අරගල හේතු සාධකයන් ගොඩ නැංවීම සඳහා විදේශ බලපෑම් සාධකයන් ආර්ථික හා දේශපාලන අර්බුදයන් මූලික වූ ඉස්මතු වීම හා සම මට්ටමෙන් ඉදිරිපත් නොවේ. එනම්, ජන අරගලය ගොඩ නැංවීම සඳහා සාධනීය වන ලැබූ උපනතීන් හුදෙක් ආර්ථිකය හා දේශපාලන සාධක මූලිකව ඉදිරිපත් වන ලදී. එමෙන්ම විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමීක් සම්මේලනයට අදාළව යොදා ගනු ලැබූ දත්ත ග්‍රහකයන් ස්වකීය හේතු සාධක අදහස් දැක්වීම හුදෙක් පොදු ඒක සාධකයන් ඔස්සේ පමණක් නොව ඒ සඳහා බලපානු ලැබූ අනෙකුත් මනෝවිද්‍යාත්මක හා සමාජීය සාධක උත්ප්‍රේරකයන් පිළිබඳවද අවධාරණය කරනු ලැබීය. එය ඉහත ප්‍රස්ථාර දැක්මට අනුව වෙනත් යන සාධකය ඔස්සේ විශ්ලේෂණය කොට ඇත.

“අපි අරගලය සඳහා වූ හේතු සාධක පිළිබඳව අවධානය යොමු කිරීමේදී මූලිකව දේශපාලන හා ආර්ථික යන සාධකයන් සඳහා ප්‍රමුඛත්වය ලබා දෙනවා. නමුත් සමාජීය වශයෙන් ඔවුන් මුහුණ දෙන පීඩනය හේතු කොට ගෙන ඒ ගොඩ නංවනු ලබන මනෝවිද්‍යාත්මක සාධකයන් මූලිකවම ජන අරගලය සඳහා හේතු සකස් කරනු ලැබුවා”.

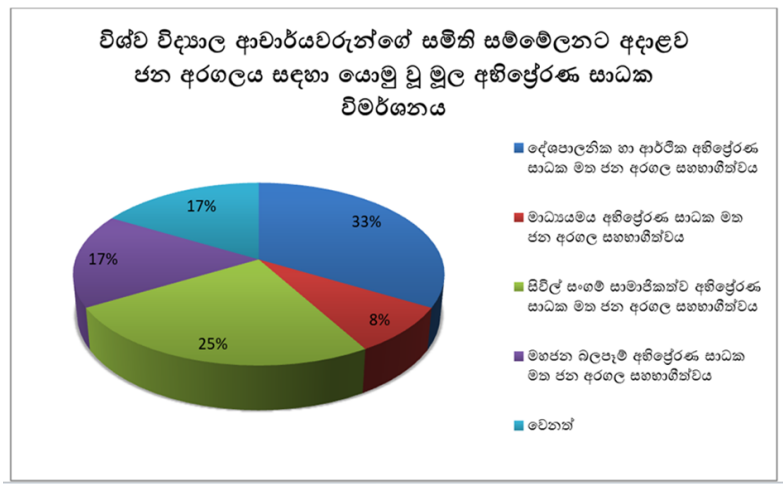
දේශපාලනික වශයෙන් වුවද, ආර්ථික වශයෙන් වුවද, ජන සාධකය මත වුවද, ඒ ඒ සාධක සඳහා සුවිශේෂී වනු ලබන උත්ප්‍රේරකයන් මෙන්ම ක්‍රියාදාමයන්ද පොදු සම්මිශ්‍රිත භාවයක් ගොඩ නංවා ඇති ආකාරය ඒ අනුව තහවුරු වනු ලබයි. දේශපාලන විද්‍යාඥයකු වූ මොරිස් ඩුවෙර්ජර් (Maurice Duverger) පෙන්වා දෙන පරිදි ජීව විද්‍යාත්මක, මනෝ විද්‍යාත්මක, ජනගහන, සමාජ, ආර්ථික, සංස්කෘතිමය හා දේශපාලන සාධකයන් දේශපාලන අරගල බිහි වීම සඳහා උපස්තම්භක වනු ලබයි (Baechler, 2006). එහිදී ප්‍රස්තුතානුකූල වෙනත් යන කොටසට අයත් වනු ලබන ජන කරුණු කාරණා පිළිබඳව අවධානය යොමු කරන කල්හි විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමීනි සම්මේලන දත්ත ග්‍රාහකයන් ඉදිරිපත් කරන ලද අදහස් හා සම මට්ටමේ අදහස් නීතිඥ සංගම් දත්ත ග්‍රාහකයන්ගෙන් ඉදිරිපත් වන ලදී. ඒ අනුව ඉහත දත්ත ග්‍රාහක ප්‍රජාවන් ඉදිරිපත් කරන සමස්ත අදහස් කථන විශ්ලේෂණය හා සම්මුඛ සාකච්ඡා දත්ත මූලික කොට ගෙන ප්‍රස්ථාරගත කිරීම තුළ හේතු සාධකයන් හුදෙක් මූලිකව දේශපාලන හෝ ආර්ථික ප්‍රභවයන් මූලිකව මනෝවිද්‍යාත්මක සාධකයන් සඳහා බලපෑම් කොට ඇති අයුරු වටහා ගත හැකි වනු ලබයි. එනම්, අරගලය තුළ වූ හේතු සකස් වීම සඳහා ඉහත දක්වන ලද සෘජු හා වක්‍ර, මිශ්‍රිත හේතු සාධක, අරගලය ගොඩ නැංවීම සඳහා මනෝවිද්‍යාත්මක උත්තේජනයක් ජනනාව සඳහා ඇති කළ බවයි. විශේෂයෙන් ආර්ථික, සමාජීය ,දේශපාලන හේතු විමර්ශනයන් මගින් ඒ සඳහා පදනම් සකස් වීම සිදු වනු ලැබීම හා ඒ ඔස්සේ අරගලය සඳහා ජන විමර්ශනය සකස් වීම සිදු වීමත්, මනෝමය වශයෙන් සංසිද්ධිමය ප්‍රවේශයක් ඒ ඔස්සේ අනුගත වීම සිදු වීම පිළිබඳව දත්ත විමර්ශනයන් ඔස්සේ ඉදිරිපත් වන ලදී. විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමීනි සම්මේලනයට අදාළව ඉහත ඉදිරිපත් වන සාධකයන්හි මූල පූරණය වන සාධකයන් ලෙස ප්‍රධාන වනු ලැබූයේ දේශපාලන හා ආර්ථිකමය සාධකයන් වනු ලබයි. ඊට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගමය විසින් නෛතික මූලාශ්‍රයන්හි නිසි ක්‍රියාත්මක නොවීම හා අයිතිවාසිකම් අහිමි වීමේ අර්බුදිත තත්වය ජන අරගල හේතු දැක්වීමේනිලා මූලික කොට ගනු ලැබීය. විශේෂයෙන් එම සාධකයන් හේතුවෙන් අනෙකුත් සාධකයන් සඳහා පදනම් සකස් වීම තුළ ජාත්‍යන්තරමය වශයෙන් සංධානගත වීමටත්, ඒ ඔස්සේ අනෙකුත් මානුෂීය සාධකයන් ගොඩ නැංවීම තුළ ජන අරගලය සඳහා අවස්ථාවලිය සකස් වූ බව ඉදිරිපත් වනු ලැබීය. විශේෂයෙන් ජන මතය හා සම්බන්ධ වන මනෝවිද්‍යාත්මක සාධක, අනපේක්ෂිත ආර්ථික කඩ වැටීම්, දේශපාලන දෘෂ්ටිවාදමය පිළිගැනීම් සාධක යන අවස්ථාවලීන් මූලික වන ලදී. සමස්ත සිවිල් සංගම් ද්විත්වය දක්වන ලද හේතු සාධක විග්‍රහය පිළිබඳව විග්‍රහ කරන කල්හි අවධාරණය වනුයේ එකෙනෙකට සම මට්ටමේ විග්‍රහයන් මෙන්ම සාපේක්ෂගතව වෙනස් උපනතීන් කර යොමු වනු ලැබූ සාධකයන් පිළිබඳව ද අවධානය යොමු වනු ලැබූ බවයි. දේශපාලනික වශයෙන් වුවද ආර්ථික වශයෙන් වුවද, ජන සාධකය මත වුවද ඒ ඒ සාධක සඳහා සුවිශේෂී වනු ලබන උත්ප්‍රේරකයන් මෙන්ම ක්‍රියාදාමයන්ද පොදු සම්මිශ්‍රිත භාවයක් ගොඩ නංවා ඇති ආකාරය ඒ අනුව තහවුරු වනු ලබයි.

විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමීනි සම්මේලනය හා ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගමය ඇසුරින් ජන අරගලය සහභාගිත්ව අභිප්‍රේරණ සාධකයන් විමසීම

ශ්‍රී ලංකාව තුළ 2022 වර්ෂයේ විසරණය වනු ලැබූ සජීවීකරණ ජන අරගල දියත් වීම සඳහා පොදු අවශ්‍යතාවයන් ලෙස ගොඩ නැංවුණා වූ සමස්ත සාධක ලෙස ඉදිරිපත් වනුයේ කොවිඩ්-19 වසංගත බලපෑම, දේශපාලන අස්ථාවර භාවය, ආර්ථික අර්බුදය, මූලික අවශ්‍යතා හා මූලික අයිතිවාසිකම් අහිමි වීම හා ඉටු නොවීම යන ව්‍යුහගත උපනතීන් අනුව වර්ග කොට පෙන්වා දිය හැකිය. එය ව්‍යුහගත අනුපූරක යටතේ වූ දිගුවක් වුවද, ජන අරගල සහභාගිත්වය සඳහා සෘජු හා වක්‍ර ඇසුරින් බලපාන ලද අභ්‍යන්තර ව්‍යුහගතයන් අවබෝධ කොට ගැනීමෙහිදී බලපාන ලද මූල අභිප්‍රේරණ සාධකයන් මෙහිදී ඉතා වැදගත් වනු ලබයි. එහිදී ශ්‍රී

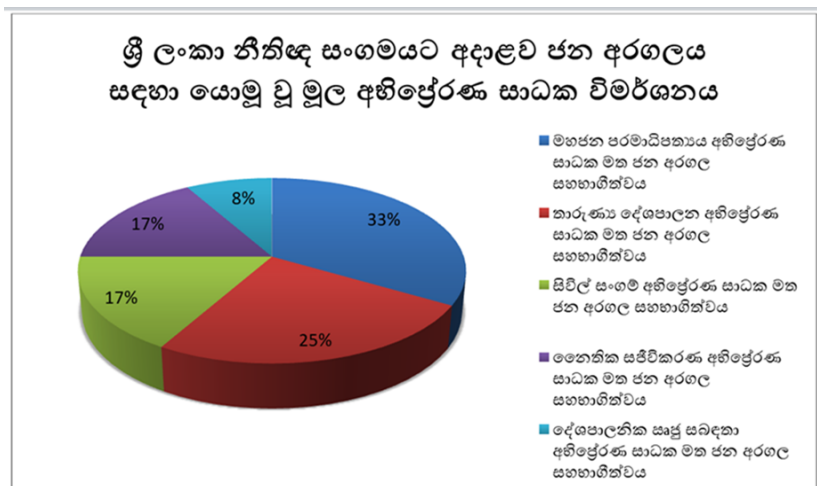
ලාංකීය ජන අරගල ක්‍රියාදාමය සඳහා මූලික වනු ලැබූ වෘත්තීය සංගම් ඇතුළු සිවිල් සමාජ ව්‍යුහයන් සක්‍රීයව අරගලය සඳහා සහභාගී වීම සඳහා යොමු වනු ලැබූ අභිප්‍රේරණ සාධකයන් පිළිබඳව ගවේෂණය කළ කල්හි ඒ සඳහා මූලික සාධක කිහිපයක් ඉදිරිපත් වනු ලැබීය. සමස්ත දත්ත විමර්ශන කාණ්ඩය තුළ ඉදිරිපත් වන ලද මෙකී අනුපූරක විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමීති සම්මේලනයට අදාළ දත්ත විමර්ශනය මෙන්ම ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගම් දත්ත විමර්ශනය හා සමගාමී වනු ලැබීය. සමස්තයක් ලෙස ජන අරගලය සඳහා සක්‍රීය සිවිල් ක්‍රියාධරයන් බිහි වීම සඳහා මූලිකව හේතු සාධක ගොඩ නංවන ලද පොදු සාධකයන් ලෙස ඉහත දක්වන ලද දේශපාලන අස්ථාවරභාවය හා ආර්ථික අර්බුදයන් ගොඩ නැංවීම පෙන්වා දිය හැකිය. එනමුත් දත්ත ග්‍රහකයන් උදෙසා යොමු වනු ලැබූ පෞද්ගලික අභිප්‍රේරණ මාධ්‍යයන් ඊට සාපේක්ෂව වෙනස් උපනතීන් කරා යොමු වීම ඒක සාධක මාධ්‍යයෙන් බාණ්ඩ වෙනස් වීම් යටතේ ගුණාත්මක අවතීරණයක් ඔස්සේ පෙන්වා දිය හැකිය.

ප්‍රස්තාර අංක 02 - විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සංගමයට අදාළව ජන අරගල සහභාගීත්වය සඳහා බලපානු ලැබූ මූල අභිප්‍රේරණ සාධක විමර්ශනය

(මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2022)

ප්‍රස්තාර අංක 03- ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගමයට අදාළව ජන අරගල සහභාගීත්වය සඳහා බලපානු ලැබූ මූල අභිප්‍රේරණ සාධක විමර්ශනය

(මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2022)

මේ අනුව සංගම් ද්විත්වයේ අභිප්‍රේරණ සාධකයන් සලකා බැලීමේදී ඉහත ප්‍රස්තුතානුකූලව එකිනෙකට පරස්පර වූ සාධකයන් මෙන්ම එකිනෙකට සමාන්තරව යන්නා වූ සාධකයන් ද ඉදිරිපත් වී ඇති ආකාරය පෙන්වා දිය හැකිය. විශේෂයෙන් විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමිති සම්මේලනය සඳහා මූලික වන ලද ජන අරගල අභිප්‍රේරණ සාධකය වූ කලි අංශ කිහිපයක් යටතේ විග්‍රහ වනු ලැබීය. එනම්, දේශපාලනික හා ආර්ථික, මාධ්‍යමය, සිවිල් සංගම් සාමාජිකත්ව හා මහජන බලපෑම් සාධක වනු ලබයි. ඊට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගමය විසින් ඉදිරිපත් කරනු ලබන අභිප්‍රේරණ සාධකයන් මහජන පරමාධිපත්‍ය, තරුණ දේශපාලනය, සිවිල් සංගම් ක්‍රියාකාරිත්වය ,නෛතික සජීවීකරණ, දේශපාලන ඍජු සබඳතා යන ප්‍රභවයන් වනු ලබයි. එහිදී පරස්පර සාධකයන් වුවද ඒවා එකිනෙකට සම්බන්ධ වන මූල සාධකයන් ලෙස පෙන්වා දිය හැකිය. එහිදී පර්යේෂණය සඳහා යොමු වනු ලැබූ විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමිති සම්මේලනයට අදාළව 33% ක දත්ත ග්‍රාහකයන් ජන අරගලය සඳහා සහභාගී වීම කෙරේ බලපාන ලදු අභ්‍යන්තර පෞද්ගලික අභිප්‍රේරණ මාධ්‍යය ලෙස ඉදිරිපත් කරලූයේ දේශපාලනික හා ආර්ථික අභිප්‍රේරණ සාධකයන් වනු ලබයි. විශේෂයෙන් එය දේශපාලන ව්‍යුහයන් ඔස්සේ බලපෑම් සහගත වන ලද දේශපාලන මතවාද හා පක්ෂ දේශපාලනය, ඍජු දේශපාලන උත්ප්‍රේරකයන්, දේශපාලන මතවාද සට්ටනය, ප්‍රයෝගික දේශපාලන අසීරුතා යන සාධකයන් ඔස්සේ පූරණය වනු ලබයි. ඒ අනුව ගොඩ නංවනු ලැබූ ආර්ථික අර්බුදය සඳහා හේතු සාධකය මූලිකව වසංගත තත්වය නිසාවෙන් පමණක් උද්ගත වූවක් නොව ඒ සඳහා මූලිකව බලපෑම් සාධකය වනුයේ දේශපාලනික වශයෙන් වූ සාමාන්‍යමත ප්‍රවේශගතයන් වන බවත් එහිදී මූලික විශ්ලේෂණ කරුණු ලෙස ඉදිරිපත් විය. එහිදී විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමිති සම්මේලන දත්ත ග්‍රාහකයන් දේශපාලන සාධකය ආර්ථික සාධකය හා සමගාමීව ඉදිරිපත් කරනු ලබයි. නමුත් ඊට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගමය දේශපාලන අනුපූරකය මූලික කොට ගනුයේ තරුණ දේශපාලන ක්‍රියාකාරිත්ව අභිප්‍රේරණය යන සාධකය හා ඍජු දේශපාලන සබඳතා යන සාධක මතයි. ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගම් දත්ත ග්‍රාහක අදහස් අනුව ඉහත ප්‍රස්තාරානුකූලව 25% පිරිස් පෙන්වා දෙනුයේ ස්වකීය ජන අරගල අභිප්‍රේරණ මාධ්‍යය සකස් වීම සිදු වූයේ තරුණ ක්‍රියාකාරිත්ව දේශපාලනයේ සජීවීකරණය හේතු කොට ගෙන බවයි.

“සමාජමය වශයෙන් ක්‍රියාශීලී තරුණ පරපුරක් රටක අභ්‍යන්තර ප්‍රශ්නවලදී පෙරට එනවා කියන්නේ ඉතාමත් වැදගත් අවස්ථාවක් වනවා. මොකද අතින් ශ්‍රී ලංකා අරගල වල සිටි තරුණ පරපුරට වඩා සාපේක්ෂව නව පරම්පරාවේ තාරුණ්‍ය ශක්තිය සමාජමය වශයෙන් සිදු කරන බලපෑම් ඉහළයි.”

එමෙන්ම ජන අරගලය සඳහා තාරුණ්‍ය ශක්තිය ඔප්නැවීම මූලික වීමට හේතු වන ලද සමාජමය මාධ්‍යය සාධකය ඒ තුළ සුවිශේෂී වන බව එහිදී ඉදිරිපත් වනු ලැබීය. සිවිල් ක්‍රියාකාරිකයන් ලෙස සිවිල් සමාගම් සාමූහිකත්වය සඳහා ඵලදායී සැපයීම තුළ ලාංකීය උගත් පරපුරේ නෛතිකමය හා සමාජමය, දැනුම් බාහුලයතා සහයෝගය ඒ අනුව තරුණ ප්‍රජාව සඳහා ලැබීම සිදු වූ බව එහිදී අවධාරණය වනු ලැබීය. ඊට සාපේක්ෂව දේශපාලන අනුපූරකයක් ලෙස නීතිඥ සංගම් ප්‍රජාවන්ගෙන් 8% ක පිරිස් ඉදිරිපත් කරන පරිදි ස්වකීය ජන අරගල අභිප්‍රේරණ සාධකය ගොඩ නැංවීම සඳහා මූලසාධක ලෙස ඉදිරිපත් කරනුයේ දේශපාලන පක්ෂ ක්‍රියාවලිය හා මතවාදය මූලික ඍජු දේශපාලන දෘෂ්ටිවාදාත්මක ක්‍රියාවලිය වනු ලබයි. මාක්ස්වාදී දේශපාලන දෘෂ්ටිවාදය තුළ ඉදිරිපත් වන පංති අරගලය මෙන්ම ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ මූලික වන නෛතිකමය හරයන් මිශ්‍රිත ආකල්පයන් ඔස්සේ අරගලය සඳහා යොමු වීමේ අභිප්‍රේරණ මාධ්‍යන් සකස් කරනු ලැබූ බව ඒ අදහස් ඉදිරිපත් විය. එමෙන්ම දේශපාලන පක්ෂ ක්‍රියාකාරිත්වයේ නියුතු එක් පක්ෂගතයන් සඳහා යොමු වූ සක්‍රීය දේශපාලන ක්‍රියාකාරකම් හේතු කොට ගෙන පක්ෂ දේශපාලනික බලපෑම් ඔස්සේ අරගලය සඳහා බලපෑම් යොමු වීමද මූල අභිප්‍රේරණ මාධ්‍යයක් ලෙස මූලික වූ බව ඒ අනුව විස්තර වනු ලැබීය. විශේෂයෙන් ශ්‍රී ලංකා පොදු ජන පෙරමුණ, පෙරටුගාමී සමාජවාදී පක්ෂය ජනතා විමුක්ති පෙරමුණ හා ශ්‍රී ලංකා නිදහස් පක්ෂය, එක්සත් ජාතික පක්ෂය, සමගි ජනබලවේග යන ප්‍රධාන පක්ෂ ක්‍රියාකාරිත්වය හා සම්බන්ධ වනු ලැබූ ඍජු හා වක්‍ර දේශපාලන සම්බන්ධතා මෙන්ම ඔවුන් අනුගමනය කරනු ලද්දා වූ දේශපාලන දර්ශනයන් හා බද්ධ

දේශපාලන ක්‍රියාකාරීත්වයේ නියුතු සංගම් ක්‍රියාවිධිතයන් ඒ අනුව මූලික වනු ලැබූ බව විමර්ශිතයන් කුලීන් ඉදිරිපත් විය.

එමෙන්ම මෙම ද්විත්ව සංගම් ස්වකීය අභිප්‍රේරණ මාධ්‍යය ලෙස ඉදිරිපත් කරන සමාන්තර සාධකයක් ලෙස පෙන්වා දිය හැක්කේ සිවිල් සංගම් අභිප්‍රේරණ සාධකය වනු ලබයි. ඒ අනුව විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමිති සම්මේලනයට අදාළව තුළ 42% ක පිරිසක් සිය අදහස් ඉදිරිපත් කරනුයේ ශ්‍රී ලාංකීය ජන අරගලය තුළ ස්වකීය අභිප්‍රේරණ මාධ්‍යය ගොඩනංවනු ලැබූයේ සිවිල් සමාජමය හා සංගම් උත්ප්‍රේරකයන් හේතුවෙන් බවයි. එහිදී සිවිල් ක්‍රියාධරයන් මූලික සිවිල් සංගම් පදනම් වූ සිවිල් සමාජය තුළ අරගලය සඳහා මූල ප්‍රස්තුතයන් නිර්මාණය කරනු ලද්දේ අරගලය තුළ ප්‍රජාවන් සඳහා ගැටලු ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා සහාය වීම, උපාය මාර්ගයන් හැඩ ගැස්වීම, නීති හා ප්‍රතිපත්ති සඳහා මූලික බලපෑම් මට්ටම් අනුව බව අවධාරණය විය. ඒ අනුව ජන අරගලය සඳහා මූලික වූ සිවිල් ක්‍රියාධරයන් ඇතුළත් වන ජාලගතය සඳහා එළඹුම් සකස් කොට ගැනීම සිදු කරන ලද සිවිල් සමාජය සමන්විත වනු ලැබූයේ ජාලස්ථ ක්‍රියාකාරකයින්, සහාග හා ජාල එළඹීකරයන්, ඇදහීම් පදනම් කණ්ඩායම්, සමාජ ව්‍යාපාරයන් හා සිවිල් සංගම් යනාදී බලපෑම් ප්‍රභවයන් වනු ලබයි. එය තවදුරටත් සවිස්තර කිරීමේදී පෙන්වා දිය හැකි වනුයේ ජලස්ත ක්‍රියාකාරීන් යටතේ අයත් වනු ලබන මානව අයිතිවාසිකම් සඳහා වූ සංවිධාන හා වින්ධිත ආධාර කණ්ඩායම්, සහාග ජාලා (ළමා හා ස්ත්‍රී අයිතිවාසිකම්), ඇදහීම් හා පදනම් කණ්ඩායම් යටතේ ආගමික උත්ප්‍රේරකයන්, සංගම් යටතේ වූ වෘත්තීය සමිති, ජනමාධ්‍යවේදී සංගම්, විනිසුරු නීතිඥ සංගම් හා විශ්ව විද්‍යාල ආචාර්ය සංගම්, ශිෂ්‍ය සංගම්, කලා සංගම්, මහේස්ත්‍රාත් සංගම්, අධිකරණ සංගම් ඇතුළු දැනුම් බාහුලතාවයන් මෙන්ම ප්‍රජාතන්ත්‍ර ව්‍යුහරටාවෙන් යුත් ශිෂ්‍ය සංගම් මූලිකව සිවිල් සමාජ ව්‍යුහය තුළ ජන අරගල සක්‍රියතාවය සඳහා වූ අභිප්‍රේරණ සාධක වූ බවයි. ඒ අනුව පර්යේෂණය සඳහා බඳුන් වන ලද විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගෙන් වැඩි ප්‍රජාවක් ස්වකීය ජන අරගල අභිප්‍රේරණ සාධකයන් ලෙස මූලික කොට ඇත්තේ සංගම් හා සිවිල් ක්‍රියාධර භූමිකාවන් වනු ලබයි. එමෙන්ම ස්වකීය සිවිල් සංගම් සාමාජිකත්වය මෙන්ම අත්දැකීම් පරාසය මිශ්‍ර අභිප්‍රේරණ සාධකයන් ඉස්මතු කරන ලද බව ඒ යටතේ විග්‍රහ වනු ලැබීය. එය ආබ්‍යාන විධික්‍රමය ඔස්සේ දත්ත දායක අදහස ඉදිරිපත් කිරීමේදී මෙසේ ඉදිරිපත් කළ හැකිය.

“මට අරගලය තුළ සක්‍රීය සිවිල් ක්‍රියාකාරීකයෙක් වීමට මූලික හේතු සකස් කළේ මම රැකියාව සිදු කරන විශ්වවිද්‍යාලය මෙන්ම ඒ සඳහා අනුබද්ධ වූ සංගම්වල ක්‍රියාශීලිත්වය කියන එක මට විශ්වාසයෙන් කියන්න පුළුවන්.”

එහිදී විශ්ලේෂණය සඳහා බඳුන් වනු ලබන මිශ්‍ර අභිප්‍රේරණ සාධකයන් වනුයේ දත්ත දායකයා ඉදිරිපත් කරනු ලබන තම රැකියා නියුතු විශ්වවිද්‍යාල සක්‍රීය සිවිල් ක්‍රියාදාමය මෙන්ම ස්වකීය සිවිල් සංගම් සාමාජිකත්වය වනු ලබයි. එනම්, සිවිල් ක්‍රියාධරයකු ලෙස හුදෙක් සිවිල් සාමාජිකත්වයක් ලද පමණකින් හෝ තම රැකියා නියුතු වන විශ්වවිද්‍යාලයේ සිවිල් සංගම් සාමාජිකත්වයන් මත පමණක් එහි ප්‍රායෝගිකත්වය සඳහා අවකාශයන් සකස් නොවන අතර, සිවිල් ක්‍රියාදාමය සඳහා මූලික සිවිල් සමාජ අභිප්‍රේරණය සපයනුයේ සාමාජික අත්‍යවශ්‍ය සිවිල් ක්‍රියාකාරී අභිප්‍රේරණය මෙන්ම සිවිල් සංගම් සඳහා සාමාජිකත්වය ලබා ඇති ආයතනගතයන්හි නිසි මඟ පෙන්වීම හා මැදිහත්කරණ සාධකයන් අනුව බව වටහා ගත හැකිය. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී නාමයෙන් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ආයතන අනේකවිධ විකෘතිකර උත්ප්‍රේරක විකෘතිතයන් කරා ගෙන යාම සඳහා ප්‍රයත්න දරන්නා වූ ප්‍රජාවන් හා දේශපාලන ප්‍රවේශයන් සඳහා විරෝධය දැක්වීම සඳහා අරගලය දියත් වීම ප්‍රබල ජනමතවාදයක් සඳහා වූ එලය වූ බව දත්ත ග්‍රහණ අදහස් ඉදිරිපත් විය. ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගම් සිවිල් සංගම් අභිප්‍රේරණ සාධකය මේ හා සමගාමීව අධ්‍යයනය සඳහා යොමු කිරීම මෙහිදී ඉතා වැදගත් වනු ලබයි. ඒ අනුව ඉහත ප්‍රස්තාරානුකූලව 17%ක දත්ත ග්‍රහණ ප්‍රජාවන් මූලික කොට දක්වනුයේ සිවිල් සංගම් ක්‍රියාකාරීත්ව අභිප්‍රේරණ සාධකය වනු ලබයි. ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගමය ජන අරගලය සඳහා එළඹෙනු ලැබූ සක්‍රීයතාව ප්‍රජාතන්ත්‍රීය අභිප්‍රේරණ ක්‍රියාදාමයක් ලෙස මූලික වූ බව ඒ ඔස්සේ විග්‍රහ වනු ලැබීය.

“ආදරයේ අරගලය ලෙස නිර්මාණය වන ලද ගෝඨා ගෝ හෝම් (Gota Go Home) යන විප්ලවීය හඬනැඟීම සඳහා ප්‍රමුඛ කාර්යය භාරයක් ඉටු කරන ලද්දේ වෘත්තීය මට්ටමේ සිවිල් සංගම් දායකත්වයයි. ඒ සඳහා ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගමය හා සම මට්ටමේ බොහෝ වෘත්තීය සංගම් හා සිවිල් සංගම්, බලපෑම් කණ්ඩායම් ක්‍රියාත්මක වනු ලැබුවා. එය ප්‍රසාරණ මාධ්‍යයක් වීම නිසා තමයි සිවිල් සංගම් ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා මහජන මතය එක් රැස් වීම සිදු වුණේ.”

විශේෂයෙන් අරගලය සඳහා නෛතිකමය පදනමක් සැපයීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගමය සිදු කරන ලද ක්‍රියාකාරීත්වය සුවිශේෂී ප්‍රජාතන්ත්‍රීය අරක්ෂිතයක් ජනතාව සඳහා සැපයීම මෙන්ම ඒ තුළ නිදහසේ භාෂණය ඇතුළු ස්වකීය අයිතිවාසිකම්හි සාප්ලායනා මට්ටම් ක්‍රියාවට නැංවීම සඳහා හැකියාව ලැබූ බව දත්ත ග්‍රාහක අදහස් ඉදිරිපත් වනු ලැබීය. ඒ අනුව නිසි නෛතික රැකවරණයක් සහිත පසුබිමක් තුළ අරගලය සඳහා සිවිල් සංගම් සාමාජිකයෙකු ලෙස සහභාගී වීම සඳහා ලබා දෙන ලද ජන අභිප්‍රේරණය සුවිශේෂ හේතු සාධක වූ බව එහිදී ඉදිරිපත් වනු ලැබීය. අභිප්‍රේරණ සාධක විමර්ශනයේදී එකම උපනතීන් අංශ ගණනාවක් ඔස්සේ විග්‍රහ වන ආකාරය මෙම සංගම් අභිප්‍රේරණ සාධක විශ්ලේෂණය තුළින් අවධාරණය කොට ගත හැකිය. එනම්, මහජන බලපෑම් සාධකය හා මහජන පරමාධිපත්‍යය යන සාධකයන් ද්විත්වය වනු ලබයි. ඒ අනුව මෙම පර්යේෂණ අවතීරණයට සහභාගී වන ලද විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගෙන් 17% පමණ ප්‍රමාණයක් ස්වකීය ජන අරගල අභිප්‍රේරණ, මාධ්‍යය ඉදිරිපත් කරනුයේ මහජන මතය මූලිකව ක්‍රියාත්මක වන මහජන බලපෑම් සාධකයන්ය.

“ඉතිහාසය විමසන විට අපට කිසිම දෙයක් අරගලයන්ගෙන් තොරව ලබා දී නැති බව වටහා ගන්න පුළුවන්. ඒ සඳහා බොහෝ විට මූලික වනුයේ මහජන සජීවීකරණ සාධකය. ඒ සඳහා මහජන මතවාදය මූලික වනවා. අපේ රටේ 2022 අරගලය මහජන අරගලය විදියට නම සෑදුනෙත් මහජන මතය මූලික බලපෑම් සාධකයන් හේතුවෙන්. එනිසාම ශ්‍රී ලංකාවේ ජන අරගලය සඳහා මම මූලික ක්‍රියාකාරීකයෙකු වීමට මහජන බලපෑම් සෘජු ලෙස හේතු වුණා.”

ඒ අනුව මෙම පර්යේෂණ අවතීරණයට සහභාගී වන ලද විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගෙන් 17% පමණ ප්‍රමාණයක් ස්වකීය ජන අරගල අභිප්‍රේරණ මාධ්‍යය ඉදිරිපත් කරනුයේ මහජන මතය මූලිකව ක්‍රියාත්මක වන මහජන බලපෑම් සාධකයන්ය. එහිදී ආර්ථික අර්බුදය හා දේශපාලන අස්ථාවර වීම් හේතු කොට ගෙන ජනතාව පෙර එළඹෙනු ලැබූ මහජන විරෝධතාවයන්ට සාපේක්ෂව පුළුල් වූ දේශපාලන පසුබිම් ඔස්සේ ස්වකීය මතවාදය හෙළි කිරීම සුවිශේෂී කරුණක් වූ බව මෙහිදී විග්‍රහ වනු ලැබීය. විශේෂයෙන් මෙම දත්ත රැස් කිරීම තුළ මූලිකව සාධකයන් ඔස්සේ අරගලය සඳහා එළඹෙනු ලැබූ ස්වකීය අභිප්‍රේරණ මාධ්‍යයන් අනුව එක් එක් සාධකයන්ට අනුරූපව ඉදිරිපත් කරන ලදී. ඒ හා සමගාමීව ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගමය විසින් මහජන බලපෑම් සාධකයේ නෛතික හරය යොමු කරනුයේ පරමාධිපත්‍යය සාධකය හරහා වනු ලබයි. එහිදී පර්යේෂණය සඳහා යොමු වන ලද ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගම් ප්‍රජාවගෙන් ඉහළ පිරිසක් වූ 33%ක ග්‍රාහකයන් ප්‍රමාණයක් ඉදිරිපත් කරන පරිදි ශ්‍රී ලංකාවේ පැවති ජන අරගලය සඳහා ඔවුන් සිවිල් ක්‍රියාධරයන් ලෙස යොමු කිරීමට බලපාන ලද මූල අභ්‍යන්තර අභිප්‍රේරණ සාධකය වනු ලැබූයේ මහජන පරමාධිපත්‍යය සාධකය වනු ලබයි. මහජන පරමාධිපත්‍යය යන සංකල්පය තුළ ඉදිරිපත් වනුයේ රාජ්‍යයේ බලය මූලාශ්‍රය ජනතාව වන බවයි. ඒ අනුව නීති සම්පාදනය, නීති බලාත්මක කිරීම හා විනිශ්චය කිරීම උත්තරීතර බලය ක්‍රියාවට නැංවීම සම්බන්ධයෙන් එම ආයතන තම අධිකාර බලය හා සුජාතභාවය ලබා ගනුයේ ජනතාවගේ කැමැත්ත මත යන්න අවධාරණය වනු ලබයි. එබැවින් ජනතා අධිකාරයට ඉහළින් යන්නා වූ බලාත්මක වීමක් නොතිබිය යුතු බව එහිදී විග්‍රහ වනු ලබයි. නීතිඥ සංගම් අභිප්‍රේරණ මාධ්‍යය තුළ වූ මහජන පරමාධිපත්‍යය යන සාධකයන් හා සමගාමීව මූලික වනු ලබන නෛතික සජීවීකරණ සාධකය පිළිබඳවද අභිප්‍රේරණ මාධ්‍යය මූලික කොට ගෙන අදහස් ඉදිරිපත් වනු ලැබීය. ඒ අනුව නෛතිකමය දැනුවත්භාවය මත ප්‍රායෝගික ක්‍රියාදාමය සඳහා සිදු වනු ලැබූ ඵලදායිතාවය පිළිබඳව 17% පිරිස් ස්වකීය අදහස් සිවිල් සංගම් අභිප්‍රේරණ මාධ්‍යන් හා සම මට්ටම් අනුව ඉදිරිපත් කරන ලදී. විශේෂයෙන් නෛතික මූලාශ්‍රයන් සමග කටයුතු කරන නීතිඥ සංගම් ක්‍රියාකරුවන් ජනතාව මුහුණ දෙනු ලබන

අසාධාරණකම් සඳහා නෛතික වශයෙන් සුදුසු ඵලඹුම් යෝජනා කිරීමේ හා ඒ සඳහා මැදිහත්වීමේ වගකීම පෘථුල වන බව ඒ අනුව පෙන්වා දෙන ලදී.

“පාලක පාර්ශ්වයන් ඉටු නොකරන නිසි ක්‍රියාමාර්ගයන් සඳහා නෛතික දැනුවත්භාවය පිළිබඳව දැනුම් ලබා ඇති පිරිස මැදිහත් වීම ඔවුන් සතු වන ප්‍රමුඛ වගකීමක් වනු ලබනවා. මොකද නීතිය සැමට සාධාරණත්වය නිර්මාණය කිරීම සඳහා නිර්මාණය වූ දෙයක්. නමුත් අරගලය නිර්මාණය වූයේම එවැනි සාධාරණත්වයක් සිදු නොවන නිසාවෙන්. එම නිසා නීතිය සමඟ කටයුතු කරන පිරිසක් විදියට අපි ඒ සඳහා සහභාගී වීමත් නිසි ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමත් නියත වශයෙන්ම සිදු විය යුත්තක් වනවා.”

නෛතික පදනමිනි සජීවිකරණ සාධකය ගොඩ නැංවීම සඳහා හා ඒ තුළින් ජනතා අභිලාෂයන් සඳහා සාධාරණත්වය ඉටු කිරීමේ හේතු සාධක මූලිකව ජන අරගල සහභාගිත්වය සිදු කළ බව ඒ අනුව දත්ත ග්‍රාහක අදහස් ඉදිරිපත් වනු ලැබීය. එහිදී විශ්ලේෂණය වන ලද සියලු කරුණු කාරණා මූලිකව විමර්ශිත කරනු ලබන මාධ්‍යමය ඵලඹුම් ලෙස ජන මාධ්‍යය හා සමාජ මාධ්‍ය අභිප්‍රේරණ සාධකයේ බලපෑම් විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සංගමය විසින් මූලික කරන ලදී. එහිදී 8% දත්ත ග්‍රාහක ප්‍රජාව ඉදිරිපත් කරනුයේ සිය ජන අරගල අභිප්‍රේරණ මාධ්‍යය සෘජුව යොමු වනුයේ ජන මාධ්‍යය, සමාජ මාධ්‍යය ඇතුළු මාධ්‍යමය සාධකයන්ගේ සුවිශේෂීතා අනුව බවයි. “අරගලය සඳහා යොමු වීමට ගොඩක් හේතු සාධක බලපෑම් කරපු එක සත්‍යක්, නමුත් අරගලකරුවෙක් ලෙස සක්‍රීය වීමට මට මූලික අභිප්‍රේරණයක් වුණේ සමාජ මාධ්‍යය හා තරුණ අරගලකරුවන් කියලා පෙන්වා දීමට පුළුවන්”.

එහිදී විශ්ලේෂිත කරුණ වනුයේ දත්ත ග්‍රාහක 8% ප්‍රජාවන් ස්වකීය සිවිල් ක්‍රියාදාමය සඳහා මූල අභ්‍යන්තර අභිප්‍රේරණය ලෙස සලකුයේ මාධ්‍යය භාෂිතය තුළ වූ සක්‍රීයතාව වනු ලබයි. ඒ අනුව සුවිශේෂී වූ නව තාක්ෂණය වූ සමාජ මාධ්‍යය ජාලය මෙන්ම නව තාක්ෂණයේ නියුතු පිරිස වූ වත්මන් කරුණ ප්‍රජාව මූල අභිප්‍රේරණ සාධකයක් ලෙස ඉදිරිපත් වනු ලබයි. ඊට සාපේක්ෂව අභිප්‍රේරණ සාධකයන්හි මනෝවිද්‍යාත්මක බලපෑම් විමර්ශනය සඳහා යොමු වනු ලැබූ සාධක ඵලඹුමක් ලෙස පෙන්වා දිය හැකි වනුයේ විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමීකි සම්මේලනයට අදාළව ඉදිරිපත් වනු ලැබූ දත්ත ඉදිරිපත් කිරීම අනුවයි. දේශපාලන සක්‍රීයතාවය තුළ මහජන නියෝජිතයෝ සිය දේශපාලන දර්ශනය තමන්ගේ දෘෂ්ටිවාදයන් සමඟ සමාජය මුදා හැරීම, දේශපාලනඥයන් විසින් ඔවුන්ගේ මතවාදයන් නිරන්තරයෙන් ප්‍රතිසංයෝජනීකරණය කිරීම මගින් නව අදහස් සහ නව අර්ථ සම්පාදනය කරමින් සමාජ භාවිතයන්ට අනුව එම සංකල්පයන් ව්‍යාප්ත කරනු ලබයි. ඒ අනුව වත්මන් ශ්‍රී ලංකාව තුළ දේශපාලන අස්ථාවරත්වයන් ගොඩනැගීම කෙරෙහි හේතු සාධක ගොඩ නැංවීම මත මහජන මතයෙහි බලපෑම් හුදෙක් ආණ්ඩුව උදෙසා පමණක් නොව මනෝවිද්‍යාත්මක ඌන පූරණයක් ඔස්සේද යොමු වන බවයි. මෙම පර්යේෂණය තුළ ඉදිරිපත් වන 17% ක දත්ත ග්‍රාහකයන් පෙන්වා දෙනුයේ ඔවුන් අරගලය සඳහා සක්‍රීය සිවිල් ක්‍රියාධරයන් වීම සඳහා ඉහත ඉදිරිපත් කරන ලද සාධකයන් සියල්ලම මනෝවිද්‍යාත්මක බලපෑම් මාධ්‍යක් ලෙස යොමු වූ බවයි.

“නිසි කළමනාකාරිත්වයකින් තොර වූ දේශපාලන හා ආර්ථික පදනමිනි විපරිත ස්වභාවය හේතුවෙන් සමස්ත ජන අරගල ක්‍රියාදාමය සඳහා සාධක ගොඩ නැංවුනා. ජන අරගල සහභාගිත්වය සඳහා අභිප්‍රේරණ සාධක ඒක මාධ්‍යකින් පමණක් ඉදිරිපත් කරන්න බෑ. ඒ සඳහා මෙම සාධක සියල්ල බලපෑම් කරනු ලැබුවේ සමස්තයක් ලෙස මනෝමය වශයෙන්”.

එනම්, එම එක් එක් සාධකයන් සමාන ඵලඹුම් තුළින් ස්වකීය අභිප්‍රේරණ මාධ්‍යය ලෙස භාවිතා වූ බවයි. විශේෂයෙන්ම දේශපාලනික අස්ථාවරභාවය හා ජන විඥාන සාධකයන්හි මිශ්‍ර ඵලයන් ලෙස පවතින ලද, ආණ්ඩු විරෝධී මතවාදය සඳහා මඟ පෙන්වීම ඔවුන් පෙන්වා දෙන පරිදි එක් එක් සාධකයන්ගේ ඒක සුවිශේෂී අභිප්‍රේරණ ක්‍රියාදාමය පමණක් මූලික කොට ගෙන සිදු නොවන අතර ඒ සඳහා මනෝමය ප්‍රසාරණයේ හේතු සාධකයන් මූලික වන බවයි. ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකා විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සංගමය

මෙන්ම නීතිඥ සංගම් සිවිල් සංගම් අභිප්‍රේරණ සාධකයන් අවධාරණය කොට ඇත්තේද ද්විත්ව සාධක දැක්මක් ඔස්සේ බව වටහා ගත හැකිය.විශ්ව විද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සංගමය ඒ සඳහා ප්‍රයෝගික සිවිල් සංගම් දායකත්වය මූලික කොට දැක්වීමත්, නීතිඥ සංගමය එහි නෛතික ඵලඹුම පිළිබඳවත් අවධාරණය කරන ආකාරය එහිදී අවබෝධ කොට ගත හැකිය

ශ්‍රී ලංකා ජන අරගලය තුළ විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමිති සම්මේලනය හා ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගමය විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබූ සංගමික ඵලඹුම සකස් වීම

ශ්‍රී ලාංකීය ජන අරගලය මෙම අනුපූරකයන් සියල්ලම මූලික කොට ගත්තා වූ සිවිල් සමාජ ක්‍රියාදාමයක් සඳහා ඵලඹුම සකස් කොට ගත් අතර, ඒ සඳහා මූලික වනු ලැබූ සිවිල් සංගම් ක්‍රියාවිධිතය සාධනීය මෙන්ම නිශේධනීය අවස්ථාවලින්ද සනිටුහන් කරන ලදී. ගුණාත්මක පර්යේෂණයක් ලෙස මෙකී පර්යේෂණය තුළ මූලික වශයෙන් විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සංගම් ඵලඹුම් හා ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගම් ඵලඹුම් සාධනීය අවතීරණයක් සනිටුහන් කරනු ලැබුවේද යන්න මේ ඔස්සේ විශ්ලේෂණය සඳහා යොමු කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකාවේ ඇති වන ලද ජන අරගලය තුළ මූලික ජන බලපෑම් පාඨය වනු ලැබූයේ GOTA GO HOME යන වාක්‍ය ඛණ්ඩය වනු ලබයි. ඒ අනුව එම පාඨය මූලික කොට ගනු ලැබූ කොළඹ ගාලු මුවදොරපිටිය "ගෝඨා ගෝ ගම" අරගලය සඳහා වනු ලැබූ ප්‍රධාන මර්මස්ථානය වනු ලැබීය.නමුත් GOTA GO HOME අරගලය සංකේතාත්මක වශයෙන් ජාතිකව මෙන්ම ජාත්‍යන්තරිකව ප්‍රසාරණය වීම පිළිබඳව ශ්‍රී ලංකා විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමිති සම්මේලන දත්ත ග්‍රහකයන් ස්වකීය අදහස් ඉදිරිපත් කරනු ලැබීය. එම පදනම් මත ස්වකීය සිවිල් සංගම් දෘෂ්ටිකෝණය මත විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන් පෙන්වා දෙන පරිදි ගොඩ නැගෙන ලද එම බලපෑම් පාඨයන් හා මර්මස්ථානයන් අරගලය සඳහා ඒක සාධක නොවන ලදී. එනම්, සංකේතමත් විකාශනයක් ලෙස ප්‍රසාරණය වීම සිදු වීම එම සංකේතයන් හරහා සිදු වූ බවයි. එහිදී ඉදිරිපත් වන දත්ත විග්‍රහයන්ට අනුව මූලිකව විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමිති සම්මේලනය මුල් කාලීන අරගලය තුළදී ප්‍රයෝගිකව මංමාවත් අරගලය සඳහා යොමු වීමට වැඩියෙන් දැනුම් බාහුලයතාවයෙන් ප්‍රවේශගතය සඳහා ඵලඹුණු ලැබූ බව ඉදිරිපත් වනු ලැබීය. දායකමාන සිවිල් ක්‍රියාකාරකම් සඳහා සබැඳි වෙමින් බුද්ධිමය කටිකාවන් සඳහා පදනම් සකස් කිරීම එහි ප්‍රධාන ඵලඹුම් කොට ගනිමින් ආරම්භක සිවිල් සංගම් දායකත්වය සිවිල් සමාජය සඳහා ලබා දුන් ආකාරය ඒ අනුව විග්‍රහ වනු ලැබීය.

“රාජ්‍ය පාලනයේ නිසි වෙනසක් ඇති කිරීම සඳහා බුද්ධිමය කතිකාවතක් ගොඩ නැංවීම අත්‍යවශයයි කියන එක විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමිති සම්මේලනය ඉන්නවා.”

ඒ අනුව ඉදිරිපත් වනු ලැබූ බුද්ධිමය කතිකාවත් සඳහා දේශපාලන, ආර්ථික, සමාජමය, දෘෂ්ටිවාදයමය අනුපූරකයන් සපයා ඇත්තේ විද්වත් ප්‍රජාවන් සඳහා න්‍යායාත්මක වශයෙන්ද, ප්‍රායෝගික වශයෙන්ද අරගලයේ මූල අරමුණ වනු ලැබූ පද්ධතිමය වෙනස්කම් සිදු කිරීමේ අරමුණ ඇතුළුව. සංගමික ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය තුළ ඇලෙක්සි ද තොක්විල් පෙන්වා දෙනුයේ ස්වේච්ඡා සංගම්වල සංවිධානය වී සිටින පුරවැසියන්ට, එකිනෙකා සමඟ ඇතිකරන සාකච්ඡාව හා විවාදය තුළින්, එකිනෙකාට ඒත්තු ගැන්වීමට හා ඔවුනොවුන් තර්කයෙන් හා සබුද්ධිකව දිනා ගැනීමට කටයුතු කිරීම හැකි වීම සුවිශේෂී වන බවයි. ඒ අනුව අතීත සංගමික අවතීරණය හා වර්තමාන සංගමික අවතීරණය සංසන්දනාත්මක සමාන අවතීරණයක් සනිටුහන් කොට ගෙන ඇති ආකාරය මෙම සංසිද්ධි විශ්ලේෂණය කිරීමේදී අවධාරණය වනු ලබයි. විශේෂයෙන් නිර්පාක්ෂික අරගලයක් ගොඩ නැංවීම සඳහා අවශ්‍ය පදනම් සකස් වීම තුළදී විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සංගමය දියත් කරනු ලැබූ එම සමාජමය කතිකාවත සාඵලයතාවය සඳහා හේතු සාධක වූ බව එහිදී ඉදිරිපත් වනු ලැබීය. ජන අරගල ක්‍රියාදාමයේ පසුකාලීන ක්‍රියාදාමය සඳහා විද්වත් කතිකාවෙන් ප්‍රසාරණය වනු ලැබූ ප්‍රායෝගික අවකාශයක් සඳහා යොමු වීම පිළිබඳව දත්ත ග්‍රහක අදහස් යොමු විය. එම පදනම් මත විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමිති සම්මේලනය සිවිල් සමාජ දායකත්වය මත සිවිල් සමාජ ස්වාධීන කොන්දේසියක් ලෙස සහභාගිත්වය හා විනිවිදභාවය පිළිබඳව මූලික සැලකීමක් දැක්වීම තුළ සංගම් ව්‍යවස්ථාවට අනුව සියලු විශ්වවිද්‍යාල අරගලය

සඳහා ප්‍රමුඛ ප්‍රවේශගතයන් සකස් කිරීම එකිනෙකට සමාන අයුරින් ඉදිරිපත් වනු ලැබිය. ඒ අනුව මූලික අයිතිවාසිකම් හා බද්ධ වන්නා වූ සිවිල් සමාජ ක්‍රියා රාමුව තුළ විශ්ව විද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ ජන අරගල ඵලඹුම් සකස් කොට ගැනීම ඒක අංශ විග්‍රහයක් ඔස්සේ පෙන්වා දිය නොහැකිය. එහි සිවිල් සමාජ ප්‍රවේශයන් මූලිකව සංගමික වූ එසේත් නොමැතිනම් සහභාගී අවතීරණයක් අනුව දේශපාලන, සමාජ, ආර්ථික ප්‍රභවයන් හරහා සනිටුහන් වන කරුණක් ලෙස විශ්ලේෂණය සඳහා බඳුන් වී ඇත. ඊට සාපේක්ෂව සිවිල් සමාජ ක්‍රියාකාරකයෙකු ලෙස සිවිල් සමාජයේ ආරක්ෂිත නෛතික පදනම හා ශ්‍රී ලාංකීය අයිතිවාසිකම් රාමුවෙහි ආරක්ෂිත පදනම් සකස් කිරීම සඳහා වැදගත් වනු ලබන ක්‍රියාවිධිතයන් බිහි කරලීම සඳහා අවශ්‍ය අවකාශය සකස් කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගමය ක්‍රියාවිධිතයේ ප්‍රසාරණය යොමු වීම විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමිති සම්මේලනයට සාපේක්ෂව නෛතික අවස්ථාවලියක් ඔස්සේ ප්‍රසාරණය වනු ලැබීය. ඒ අනුව අරගල ප්‍රවේශය නීතිඥ සංගමය, විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමිති සම්මේලනය ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබූ ප්‍රවේශගතය හා සමගාමී මට්ටමක් ලෙස තීරණාත්මක වුව ද එහි වූ වෙනස්කම් නිර්මාණය වනුයේ වෘත්තීය මට්ටමේ ක්‍රියාත්මක වීම අනුවයි. ඒ අනුව ඵලඹෙනු ලැබූ ප්‍රවේශ සාධකයන් ලෙස මාධ්‍යමය, ප්‍රායෝගික නෛතික මට්ටම්, සහභාගිත්ව සංගමිකත්වය යන සාධක කෙරේ යොමු වන බව ඒ අනුව පෙන්වා දිය හැකිය.

“1974 ස්ථාපිත වූ දවසේ සිට මේ දක්වා අපි ජනතා අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීම සඳහා බැඳී සිටියා. ජන අරගලය තුළ ක්‍රියා කරපු සක්‍රීය සංවිධානයක් විදියට මං හිතන්නේ ජන ආරක්ෂාව වෙනුවෙන් උපරිමයෙන් අපි පෙනී සිටියා. අපි සෑම අවස්ථාවකම ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය මූලික කොට ගත් ක්‍රියාමාර්ගයන් තමයි අනුගමනය කළේ”

සංගමික ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී හරයන් ස්ථාවර වනුයේ ඒ සඳහා වූ නෛතික පදනමිනි ආරක්ෂිත බව තහවුරු වීම හේතු කොට ගෙනයි. ඒ සඳහා කළ යුතු වනුයේ මහජන අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂණය සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමේ අනුවිතයන් සඳහා ඵලඹුම් මූලික කොට ගත් විටය. පක්ෂපාති රාමුවෙන් ඵපිට ක්‍රියාවලියක් ලෙස ජන අරගලය තුළ බොහෝ දුරට විරෝධතාවන්හි නියුතු ජනතාවගේ නෛතික ආරක්ෂක භූමිකාව ඉටු කිරීම සඳහා නීතිඥ සංගමය සිය ක්‍රියාදාමය දියත් කරනු ලැබීය. ඒ අනුව ඉතිහාසයක් සහිතව ක්‍රියාවේ නියුතු ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගමය ස්වකීය සිවිල් සංගම් ඵලඹුම් සකස් කොට ගැනීමේ අවතීරකයන් ඉහත සාධක අනුව පර්යේෂකයා විසින් ලඝු කොට පෙන්වා දෙනුයේ පර්යේෂණය සඳහා උචිත ගුණාත්මක විග්‍රහයක් ලබා ගැනීමේ අපේක්ෂා මූලිකවයි. ඒ අනුව විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සංගමය ඵලඹෙනු ලැබූ සිවිල් සමාජ ඵලඹුම් මූලිකව බුද්ධිමය කටිකාවන් ඔස්සේ මූලිකත්වයක් ගනු ලැබුවද, ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගම් ක්‍රියාදාමය තුළ එය නෛතික මට්ටමේ මූලික අයිතිවාසිකම් හා සාධාරණත්වය හා බද්ධ වන ආකාරය දැක ගත හැකිය.

ශ්‍රී ලංකා ජන අරගලය තුළ විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමිති සම්මේලනය හා ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගමය විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබූ සිවිල් සංගම් ක්‍රියාපිළිවෙත විමර්ශනය

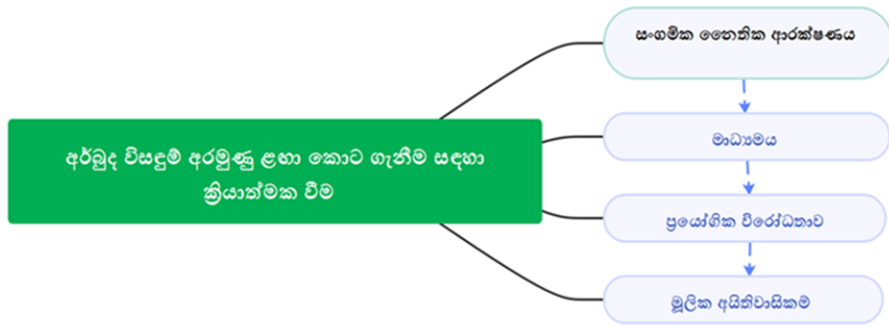
ශ්‍රී ලංකා ජන අරගලය තුළ වෘත්තීය මට්ටමේ සිවිල් ක්‍රියාවලියෙහි නිරත වනු ලැබූ ප්‍රධාන සංගම් වන විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමිති සම්මේලනය හා ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගමය ස්වකීය සිවිල් සංගම් ක්‍රියාකාරිත්වය තුළ අනුගමනය කරනු ලැබූ ක්‍රියාපිළිවෙත් ඉහත ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ සාධකයන් සමඟ සම්මිශ්‍රිත වනු ලබයි. ඒ අනුව විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සංගමය සඳහා වූ සිවිල් සංගම් ක්‍රියා පිළිවෙත මූලික වනු ලැබූ කරුණු ලෙස බුද්ධිමය කතිකාවත්, සංස්කෘතික ක්‍රියාමාර්ග ,උද්ඝෝෂණ ක්‍රියාමාර්ග, මාධ්‍යමය ප්‍රචාරණය යන අංශයන් කරා ප්‍රසාරණය වී ඇති බව දැක ගත හැකිය. ශ්‍රී ලංකාවේ ඇති වූ ජන අරගලය සඳහා හේතු වනු ලැබූවා වූ හේතු සාධකයන් ලෙස නව පද්ධතිමය වෙනස්කම් ඇති කිරීමේ අපේක්ෂාවෙන්, සිවිල් සංගම් ක්‍රියාපිළිවෙත ලෙස ස්වාධීන දූෂණ විරෝධී යන්ත්‍රණයක් ස්ථාපනය කර වර්තමාන ආර්ථික අර්බුදයට වගකිව යුතු පුද්ගලයන් මහජනතාවට අනාවරණය කිරීම, සෑම තරාතිරමකම ඕනෑම ආකාරයක දූෂණ පිටුදැකීමේ ප්‍රතිපත්තියක් හඳුන්වා දෙන බවට සහතික වීම, දූෂණ සහ හිතවත්කම් දිරිගන්වන ඕනෑම ආකාරයක විශේෂ රාජ්‍ය බලපත්‍ර අහෝසි කිරීම, ආයතනික සහ පෞද්ගලික ගරුත්වය තහවුරු කරන අතර, වගකීම් සහිත සහ

එලදායි රාජ්‍ය සේවයක් ස්ථාපිත කිරීම යන ප්‍රායෝගිකත්ව රාජ්‍යය පාලන විධික්‍රමයන් විශ්වාසදායී මාර්ගයක් වෙත අවතීරණය කිරීම යන අරමුණුගතයන් ඔස්සේ විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමීකී සම්මේලනය ක්‍රියාත්මක කරන ලද සිවිල් සංගම් ක්‍රියාපිළිවෙත මූලික වනු ලැබූ කරුණු ලෙස පෙන්වා දිය හැකිය. ඊට අමතරව එහි සිවිල් සංගම් ඵලදායී බුද්ධිමය කටිකාවත්, සංස්කෘතික ක්‍රියාමාර්ග ,උද්ඝෝෂණ ක්‍රියාමාර්ග ,මාධ්‍යමය ප්‍රචාරණය යන අංශයන් කරා ප්‍රසාරණය වී ඇති බව දැක ගත හැකිය. එහිදී මෙකී සාධකයන් සියල්ලම එකිනෙකට සම්බන්ධ වනු ලැබූ අනුපූරකයන් ඔස්සේ ක්‍රියාත්මක වීම සුවිශේෂ වනු ලබයි. බුද්ධිමය කතිකාවන් විද්‍යුත් මාධ්‍යමය අංශයන් හා සමගාමීව සමාජ මාධ්‍යමය අතින් සිදු වීම හරහා අර්බුද විසඳුම් සංවාද පැවැත්වීම අරගලය තුළ ජන මතය සඳහා කරනු ලැබූ අභිප්‍රේරණ මාධ්‍යක් වනු ලැබීය. ලාංකීය රාජ්‍යය විශ්වවිද්‍යාල පද්ධතියහි සියලුම විශ්වවිද්‍යාල මූලික කොට ගනිමින් විචාරාත්මක සංවාදයමය වැඩසටහන් හා සමගාමීව ප්‍රයෝගිකව සංස්කෘතික උපනතීන් සඳහා යොමු වීම තුළ අරගල විරෝධතාවන් සඳහා යොමු වීමද ඒ අනුව ඉදිරිපත් වනු ලබයි. මාධ්‍යමය පොස්ට් ප්‍රචාරණය කිරීම, පුරවැසි සහභාගීත්වය වර්ධනය කිරීම තුළ සංස්කෘතික හා ප්‍රවණ්ඩත්ව ක්‍රියාදාමයෙන් තොර අරගල ක්‍රියාවලියක් සඳහා ශ්‍රී ලංකා විශ්ව විද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමීකී සම්මේලනය යොමු වූ බව එහිදී දත්ත ග්‍රාහක අදහස් ඉදිරිපත් විය.

“ශ්‍රී ලංකා සෞන්දර්ය කලා විශ්වවිද්‍යාලය ඉතාමත් ප්‍රයෝගික වූ සංස්කෘතික විරෝධතා මාලාවක් ගෙන ගියා. එය නිර්මාණාත්මක විරෝධතාවක් ලෙස ආණ්ඩු ක්‍රියාවලිය සඳහා බලපෑම් කරනු ලැබුවා.”

සිවිල් සංගමයක් සතු විය යුතු හරයාත්මක ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය (Substantive Democracy) ක්‍රියාත්මක වීම තුළ ප්‍රවණ්ඩත්වයෙන් තොර වූ සිවිල් ක්‍රියාකාරීත්වයක් සඳහා පා පැදි විරෝධතා, පා ගමන්, උද්ඝෝෂණ ව්‍යාපාර, සංස්කෘතික උද්ඝෝෂණ විරෝධතා පැවැත්වීම, නිහඬ විරෝධතා පැවැත්වීම, මාධ්‍ය නිවේදන හරහා අරගලය තුළ අපේක්ෂිත අරමුණු හා අභිලාෂයන් විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමීකී සම්මේලනය ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. ජනතා අවශ්‍යතාවය සඳහා ප්‍රමුඛතාවය ලබා නොදෙන ආණ්ඩු ක්‍රියාදාමය සඳහා සෘජු බලපෑම් නැංවීම හරහා මහජන මතය සාධිත කිරීමට සිවිල් සංගම් මූලික සිවිල් සමාජයන් සිදු කරනු ලබන ප්‍රධාන ක්‍රියාවලියක් වනු ලබයි. ඒ අනුව විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමීකී සම්මේලනය විසින් සිදු කරන ලද අරගල ක්‍රියාවිධිතයන් පහත කරුණු යෝජනාවලිය ඔස්සේ ආණ්ඩු ක්‍රියාවලිය සඳහා බලපෑම් යොමු කරන ලදී. විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමීකී සම්මේලනය හා සංසදනය වන පරිදි ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගම් ඊට සාපේක්ෂව ස්වකීය ක්‍රියාපිළිවෙත තුළ මූලික කොට ගෙන ඇති සාධකයන් නෛතිකමය යන්ත්‍රණය හා සාංගමිකත්වය ඔස්සේ ප්‍රමුඛ වනු ලබයි. එනම්, සංගමික නෛතික ආරක්ෂණය, මාධ්‍යමය,ඒ රයෝගික විරෝධතා, මූලික අයිතිවාසිකම් යන සාධකයන් වනු ලබයි.

රූප සටහන අංක 3 - නීතිඥ සංගම් සිවිල් සංගම් ක්‍රියාපිළිවෙත විමර්ශනය

(මූලාශ්‍රය:කර්තෘ නිර්මාණයකි, 2022)

ඉහත දැක් අනුපූරකයන් මත සුවිශේෂ සාධකයන් පිළිබඳව අවධාරණය කරන කල්හි සංගමික නෛතික ආරක්ෂණය යන යන මූල ප්‍රභවය ඉතා වැදගත් වනු ලබයි. ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ අරගලය තුළ සංගමික අවතීර්ණය හෙවත් සහභාගී වීමේ සාධකය ප්‍රජාතන්ත්‍රීය මාධ්‍යයක් ඔස්සේ ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා නෛතිකමය ව්‍යවස්ථා ඵලඹුම් සකස් කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගම් බලපෑම් යොමු විය. ඉහත කරුණු සාධනය පිළිබඳව සිදු කරනු ලැබූ විශ්ලේෂණයේදී ඉහත ඉදිරිපත් වන කරුණු සියල්ලම මූලික වශයෙන් ජනතාව සඳහා ඉටු විය යුතු මූලික අයිතිවාසිකම් සමග බද්ධ වනු ලබයි. න්‍යායාත්මක රාමුවක් ලෙස සංගමික ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය මත ගොඩ නැංවෙනු ලබන ප්‍රධාන සංකල්පයක් ලෙස ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී සර්වබලධාරී පාලන ක්‍රියාවලිය පෙන්වා දිය හැකිය. එහි ඵදිරිපත් කරනු ලබන අර්ථාවලියේ හුදෙක් ඉදිරිපත් වනුයේ ප්‍රජාතන්ත්‍රීය අවකාශයන් තුළ බලාධිකාර ප්‍රජාවන් සඳහා ලැබී තිබෙන අවස්ථාවලින් වනු ලබයි. ඒ අනුව සංගමික ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ අවධාරණය කරනු ලබන ප්‍රධාන සාධකයක් වනුයේ සිවිල් ක්‍රියාදාමය තුළ එකිනෙකා සමග ඇති කරගනු ලබන සාකච්ඡාව හා විවාදය, තර්කන මූලිකාංගයෙන් කටයුතු කිරීම යන ප්‍රස්තුතයන් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී අවතීර්ණයන් සංවර්ධනය කරනු ලබන බවයි. ඒ සඳහා නීතිඥ සංගම් ඵලඹුම් සකස් වීම සිදු වී ඇත්තේ මූලිකව නෛතික පූරණතාවන් මූලික කොට ගෙනය. ඒ සඳහා මාධ්‍යමය භාෂිතය සඳහා ඵලඹීම හරහා විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමිති සම්මේලන ක්‍රියාපටිපාටීන් හා සමගාමී වන ආකාරයෙන් ක්‍රියාත්මක වී ඇත. නෛතික පදනමහි ස්ථාපිත විය යුතු විනිවිදඛාවය ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සංශෝධන පූරණතාවය, රාජ්‍යය වත්කම් පූරණය, ප්‍රසම්පාදනය ,විදේශ විනිමය හා ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල යන සුවිශේෂී ප්‍රභවයන් ඔස්සේ ශ්‍රී ලාංකීය ආර්ථික, දේශපාලන අංශයන්හි සාධාරණත්වය හා සැලසුම් සහගත ගොඩ නැංවීම සඳහා වූ උත්සාහය නීතිඥ සංගම් යෝජනයන් ඔස්සේ මූලිකව ඉදිරිපත් වන ලදී.

“නීතිඥ සංගමය අරගල සමයේ නෙවේ ඊට ප්‍රථමව ඉදන්ම යෝජනාවන් අදහස් ඉදිරිපත් කළා. මෙතරම් අර්බුදය ඉහළ යාමට හේතුව තමයි ඒ කිසිම අදහසක් යෝජනාවක් නිසි පරිදි පාලකයන් ක්‍රියාත්මක නොකිරීම. වෘත්තීය සංගමයක් හෝ සිවිල් සංගමයක් හෝ වේවා ඒ සංගම්වලටයි සංගම් යෝජනා වලටයි අවශ්‍ය පිළිගැනීම මේ රට තුළ නිසි පරිදි හිමි වෙන්නේ නෑ”.

එම කථන සුපෝෂිතය ඉදිරිපත් කරන පරිදි ඒ සඳහා වූ හේතු සාධක ලෙස බලාධිකාරය හා ශිල්පීය ඥානයෙන් තොර වීම, සිවිල් හා වෘත්තීය සංගම් සඳහා නිසි පිළිගැනීමක් හිමි නොවීම යන සාධකයන් ඉදිරිපත් විය. ඒ අනුව මූලික නිර්ණායක ගොඩ නැංවීම සඳහා පර්යේෂකයාට මූල අනුවිතයන් සකස් වන ලදී. විශේෂයන් ශ්‍රී ලංකාව තුළ න්‍යායගත මට්ටමිති සිවිල් සමාජ උපනතීන් සඳහා සිවිල් සංගම් ක්‍රියාකාරීත්වය කෙරේ අවධානය යොමු වන නමුත් සිවිල් සමාජ ක්‍රියාකාරීත්වයේ ප්‍රයෝගික මට්ටම් සඳහා අවස්ථාවලියක් සැකසීමේ වාතාවරණයක් ශ්‍රී ලාංකීය දේශපාලන මට්ටමින් හෝ සමාජ මට්ටමින් සැකසී නොමැති වීම ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ක්‍රියාකාරීත්වයේ හිඬැසැක් නිර්මාණය කිරීම සඳහා හේතු සාධක වනු ලබයි. නමුත් ප්‍රායෝගිකත්ව උපනතීන්හි ශ්‍රී ලංකා විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමිති සම්මේලනය නීතිඥ සංගම් ක්‍රියාත්මක වීම හා සසඳන කළ ආණ්ඩු ක්‍රියාදාමය සඳහා යොමු කළ ජන ප්‍රයෝගික නිත්‍යානුකූලතා ක්‍රියාදාමය ප්‍රබල වනු ලබයි.

ශ්‍රී ලංකා ජන අරගලය තුළ විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමිති සම්මේලනය හා විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමිති සම්මේලනය යොමු වනු ලැබූ සිවිල් සංගම් ක්‍රියාපිළිවෙත පිළිබඳව වූ ප්‍රතිචාරය

(අ) ආණ්ඩු ක්‍රියාපටිපාටීන් යොමු කරනු ලැබූ ප්‍රතිචාරය

සිවිල් සමාජ ක්‍රියාවිධිතයන් දෙස අවධානය යොමු කළ විටදී අවධාරණය වන ප්‍රධාන සාධක ද්විත්වය වනුයේ සිවිල් සමාජ සඳහා රාජ්‍යයේ බලපෑම් යොමු වීම ප්‍රතිචාරාත්මක වශයෙන් සාධනීය වන්නේද, නිශේධනීය වන්නේද යන කරුණ වනු ලබයි. විශේෂයෙන්ම පර්යේෂකයා විසින් පර්යේෂණය සඳහා යොදා ගනු ලැබූ වෘත්තීය උපනතීන් මූලික සිවිල් ක්‍රියාදාමය පිළිබඳව යොමු වූ ආණ්ඩු ප්‍රතිචාරය මෙන්ම ජන ප්‍රතිචාරය මෙහිදී

විමර්ශනය කිරීම සඳහා සංගම් ද්විත්වය සඳහා අදාළව විශ්ව විද්‍යාල ආචාර්යවරුන්, නීතිඥවරුන් හා සිවිල් මාධ්‍යවේදී දත්ත ග්‍රාහකයන්ගෙන් ද යොදා ගෙන ඇත.

“අරගලය සඳහා අනෙක් සෑම කාරණාවකටම වඩා ඉහළ බලපෑම සිද්ධ කරනු ලැබුවේ ගෝල්ෆේස් අරගල භූමිය කියන එක අපි දන්නා කරුණක්. ලංකාවේ හතර අතින් පිරිස් ඒ සඳහා සහභාගි වුණා. ජාතිකව වුණත් අන්තර්ජාතිකව වුණත් ලංකාව අවධානය දිනා ගනු ලැබුවේ එතනින්. එය විශාල බලපෑමක් වුණා ආණ්ඩු පාලනයට. ඔවුන් ගෝඨාගෝගම හරහා රටේ ප්‍රධාන ආයතන කර විසිර ගියා.”

ඒ අනුව දත්ත ග්‍රාහකයන් තවදුරටත් විග්‍රහ කරනු ලැබුයේ ආණ්ඩු ක්‍රියාවලියේ දේශපාලනඥ ක්‍රියාදාමයක් නිශේධනීය අයුරින් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අවස්ථාවලියක් ලෙස අරගලය සඳහා ප්‍රවණ්ඩත්වය දියත් කරනු ලැබූ 2022 මැයි 09 වෙනිදා ප්‍රහාරය පෙන්වා දිය හැකි බවයි. මයිනාගෝ ගම නිර්මාණය වීමත් ඒ හරහා අග්‍රාමාත්‍ය ධුරයෙන් ඉවත් වීම සඳහා මහින්ද රාජපක්ෂ ඇතුළු පොදු ජන පෙරමුණ ඇතුළු ක්‍රියාධරයන් සඳහා බලපෑම් කිරීම හරහා සකස් වූ ජන මතයත් ඒ හරහා ප්‍රධාන වනු ලැබීය. ඒ ඔස්සේ අරගලය සඳහා ප්‍රතිවිරෝධී ප්‍රවණ්ඩත්වය ඉස්මතු වීම හරහා මයිනාගෝගම හා ගෝඨාගෝගම සඳහා දේශපාලඥ මැදිහත් වීම සිදු වීම තුළ ප්‍රවණ්ඩත්වය සඳහා අවකාශය සකස් වීම සිදු විය.

“අරගලයක් තුළ තීරණාත්මකභාවය හා ධනාත්මක ප්‍රතිඵල ලබා ගැනීම සඳහා බලපානුයේ සාමකාමීත්වය. ප්‍රවණ්ඩත්වය හටගත් තැනක නිර්මාණය වනුයේ පලි ගැනීමක් විතරයි. එම නිසා සාමකාමීත්වය සඳහා ප්‍රවණ්ඩත්වය ආරෝපණය කළොත් එතැනදී ජනතාව සඳහා මර්ධන නීතිය යොදා ගැනීමේ හැකියාව තියෙනවා. ඒ නිසා මර්ධනය සඳහා දේශපාලඥ ක්‍රියාකාරකම් ප්‍රවණ්ඩත්වයට අඩ ගැසීමක් සිදු කළා”

දේශපාලඥ අනුපූරනා හා බද්ධ වනු ලැබූ ආණ්ඩු ක්‍රියාදාමය හේතු කොට ගෙන ඇති වන ලද එකී ප්‍රවණ්ඩත්වය හුදෙක් ඉදිරිපත් වනු ලැබුවේ අන්තනෝමතික මර්දන යන්ත්‍රණයක් බවට මූලිකව ඉදිරිපත් වන ලදී. අරගලය තුළදී විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමීති සම්මේලන සිවිල් ක්‍රියාකාරිත්වය සඳහා යොමු වුණු ආණ්ඩු ප්‍රතිචාරයන් ඒක පදනම් ඔස්සේ විග්‍රහ කිරීමකට වඩා මෙම ප්‍රහාරය තුළ සමස්ත සිවිල් ක්‍රියාධරයින් සඳහා යොමු වනු ලැබූ දේශපාලන ප්‍රවණ්ඩත්වයක් බව සම්මුඛ සාකච්ඡා අදහස් තුළින් ඉදිරිපත් වනු ලැබීය. සාමකාමී අරගල ක්‍රියාදාමය සඳහා යොදා ගනු ලැබූ ප්‍රවේශගතයන් සමස්තයක් ලෙස අභියෝගයන් කරා යොමු කිරීමේ අවශ්‍යතාව ප්‍රවණ්ඩත්ව පාර්ශ්වයන් සඳහා අවශ්‍ය වීම හරහා නව ගැටුම් සන්දර්භයක් ඇති කිරීමේ අවකාශයන් ඒ අනුව ස්ථාපිත වූ බව ස්වකීය අදහස් නිර්ණායකයන් පර්යේෂකයා සඳහා යොමු කරනු ලැබීය. ඒ අනුව එම ආණ්ඩු යන්ත්‍රණය සිවිල් සංගම් සමස්තය වන සිවිල් සමාජය සඳහා යොමු කරනු ලබන බලපෑම් මූලිකව සිවිල් සමාජ මූලිකාංග මත ඉදිරිපත් කරනු ලබන ක්ෂේත්‍රයන් ඔස්සේ ලාංකීය උපනතීන් සඳහා ලඝු කොට පෙන්වා දිය හැකිය.

"ශ්‍රී ලංකාවේ අරගලය සඳහා දාකයකත්වය ලබා දුන් සිවිල් සංගම් ගණන් කළ නොහැකි තරම් විශාලයි. නමුත් එම සියළුම සංගම් ක්‍රියාත්මක වනු ලැබුයේ ඒ ඒ සංගම් සඳහා අවශ්‍ය අරමුණු සඳහා මූලිකව. හරි නිත්‍යානුකූල පදනමක් තිබුණේ නෑ. අනෙක් අතට නිසි පදනමක් නොමැතිව කෑ ගසමින් ක්‍රියාත්මක වුණාට ඒ සඳහා ප්‍රතිචාරයන් ලැබෙන්නේ නෑ. විශේෂයන් ආණ්ඩුව සඳහා බලපෑම් කරන්න නිත්‍යානුකූලව නිසි නීති තත්වයක් යටතේ ක්‍රියාත්මක විය යුතුයි. අන්න එතැනදී නීතිඥ සංගමය ඉදිරියෙන් හිටියා."

මෙහි දත්ත ග්‍රාහක අදහස් තුළින් ඉදිරිපත් වනුයේ සිවිල් සමාජ සඳහා අවශ්‍ය නෛතික පදනම් හා ක්‍රියාත්මක වීමේ ඇති නිත්‍යානුකූලභාවය වනු ලබයි. ඒ අනුව සිවිල් සංගමයක් හුදෙක් සිවිල් සංගමයක් ලෙස සිවිල් සමාජ තලයේ ස්ථාපිත වූ පමණින් එහි බලපෑම් සඳහා ඵලදායී වන ප්‍රතිචාරයන් සාධනීය නොවන බව ඉදිරිපත් වනු

ලබයි. එනම්, නීත්‍යානුකූලව බලපෑම් දියත් කිරීම සඳහා නීත්‍යානුකූල පදනමක් ස්ථාපිතයක් තිබීමේ සුවිශේෂීතාව මත එම සිවිල් සංගම් ක්‍රියාත්මක වීම සඳහා අවස්ථාවන් ශ්‍රී ලංකාව තුළ සකස් වන බව දත්ත ග්‍රාහක අදහස් ඉදිරිපත් වනු ලැබීය.

“විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමිති සම්මේලනය හා ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගමය මෙම අරගල ක්‍රියාදාමය තුළ සක්‍රීය වන ලද තවත් සංගම් දෙකක් විතරයි. ඒ වගේම සම්බන්ධ වනු ලැබූ සංගම් බොහෝ ගණනක් සක්‍රීය දායකත්වයක් සපයනු ලැබුවා. එබැවින් එක් සංගමයක් පමණක් ලඝු කොට පෙන්වා දෙන්න අපහසුයි. නමුත් ඔවුන් ජනතාව අරගලය සඳහා සහභාගි කරවීමේ සක්‍රීයකරුවන් බවට පත් වුණා.”

ඒ අනුව අරගලය තුළ සක්‍රීය දායකත්වයක් සපයනු ලැබූ වෘත්තීය මට්ටමේ සිවිල් සංගම් මෙන්ම ආගමික කණ්ඩායම්, ජන මාධ්‍යය ක්‍රියාකරුවන් ඇතුළු පිරිස්, ශ්‍රී ලංකා විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමිති සම්මේලනය මෙන්ම නීතිඥ සංගමය හා සම මට්ටම් ක්‍රියාකාරීත්වයේ නියුතු වූ බව ග්‍රාහක අදහස් ඉදිරිපත් වන ලදී. සමස්ත සිවිල් ක්‍රියාකාරීකයන් ඇතුළු මහජනතාව විසින් ක්‍රියාත්මක කරන විරෝධතාව හේතු කොට ගෙන නිර්මාණය වන ලද අර්බුදකාරී තත්වය ජාතික වශයෙන් වුවද ජාත්‍යන්තර වශයෙන්ද ප්‍රසාරණය වීම සඳහා හේතු සකස් වනු ලද්දේ සිවිල් සංගම් ඇතුළු වෘත්තීය ක්‍රියාවිධිකයන් විසින් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී උපනතීන් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා දරන උත්සාහය නිසාවෙන් බව සම්මුඛ සාකච්ඡා අදහස් තුළින් ඉදිරිපත් විය. එනම්, සහභාගිත්ව ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ උපනතීන් සඳහා වූ අභිප්‍රේරණයන් ගොඩ නැංවීමයි. ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකාව තුළ සාංගමික ක්‍රියාකාරීත්වයේ ප්‍රසාරණය පෙර සංසිද්ධිත්ව සාපේක්ෂව ප්‍රවර්ධන අවස්ථාවලියක් හා සනිටුහන් වූ ආකාරය මෙම අරගල ක්‍රියාකාරීත්ව විශ්ලේෂණය තුළ පෙන්වා දිය හැකිය.

(ආ) ජනමතවාදය යොමු කරනු ලැබූ ප්‍රතිචාරය

2022 වර්ෂයේ ඇති වන ලද දේශපාලන හා ආර්ථික විභීතතාවය ගාලු මුවදොර කේන්ද්‍ර කරගනිමින් ජාතිකව පමණක් නොව ජාත්‍යන්තරවද ප්‍රසාරණය වන ලද්දේ ලංකා ඉතිහාසයේ අතිශයින්ම දැවැන්ත මූල්‍ය අර්බුදය නිර්මාණය වීමත් සමගයි. එම අර්බුදය විසඳීම සඳහා ක්‍රමවත් ,විධිමත් විසඳුම් ඉදිරිපත් කිරීමට එවකට ජනාධිපතිවරයා වූ ගෝඨාභය රාජපක්ෂ මහතා ඇතුළු ආණ්ඩු ක්‍රියාධරයන් අසමත් වීම තුළ ජාති, ආගම්, පක්ෂ ආදී හේදයකින් තොරව ලක්ෂ ගණන් ජනී ජනයා ගාලු මුවදොර පිටියේ අරගල මරමස්ථානය නිර්මාණය කරනු ලද්දේ, එම විසඳුම් ලබා ගැනීමේ අපේක්ෂාව සහිතවය. ඒ ඔස්සේ සකස් වන ජන මතවාදය හරහා සිවිල් ක්‍රියාධරයන් මූලික සිවිල් සමාජය ජනතා පරමාධිපත්‍ය හා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී උපනතීන් සඳහා අවකාශය සනිටුහන් කරන ලදී. මහජන මතවාදය යනු රාජ්‍යක දේශපාලන අනුපූරකයන් සඳහා මූලික බලපෑම් යොමු කරනු ලබන ප්‍රමුඛ මූලිකාංගය වනු ලබයි. මූලිකව රාජ්‍යක් තුළ මහජන මතයේ සාඵලාත්‍යතාවය සඳහා බලපානු ලබන ප්‍රධාන සාධකයන් වනු ලබනුයේ හොඳම ආණ්ඩු ආකෘතිය සහ හොඳම ආර්ථික ක්‍රමය-දේශපාලන ආකෘතිය යන මූලිකාංග වනු ලබයි. නමුත් ලංකා ඉතිහාසයේ 2022 වර්ෂයේ ඇති වන ලද දැවැන්ත මූල්‍ය අර්බුදය, අර්බුද විසඳීම සඳහා විධිමත් දියුණු හා විද්‍යාත්මක විසඳුම් ඉදිරිපත් කිරීමේ අපොහොසත් බව, කාබනික පොහොර ව්‍යාපෘති, මහා භාණ්ඩාගාරයේ ඩොලර් සංචිත හිඳී යාම, දැවැන්ත ඉන්ධන හිඟය, ඉන්ධන ලබා ගැනීම සඳහා දින ගණන් පොලිමිහි සිටීමට සිදු වීම, ඉන්ධන පෝලිම්වල මිනිසුන් මියයාම, ගෑස් පෝලිම්, විදුලිය කැපීම මෙන්ම මේ සියල්ල මූලික වන ලද උද්ධමන ක්‍රියාවලිය ශ්‍රී ලාංකීය අරගලය සඳහා ජන මතය මෙහෙයවන ලද ප්‍රබල සාධක බවට පත් වනු ලැබීය.

“ජන මතය හා ජන ප්‍රතිචාරය විමසා බැලීම තුළදී අවධානය ලබා දෙන්න අවශ්‍ය සාධක කිහිපයක් තියෙනවා. එයින් එකක් තමයි ජනතා සේවය කියන්නේ, ජනතා පරමාධිපත්‍ය සඳහා ගරු කරමින් ජනතා අවශ්‍යතා පිලිබඳව සලකා බැලීම. වෘත්තීය සංගමයක් හෝ සිවිල් සංගමයක් නැතිනම් බලපෑම් කණ්ඩායම් හෝ වේවා ඔවුන් තමන්ගේ සංගමේ අභිප්‍රායන් ඉටු කර ගැනීමට තමයි මූලිකතාව ලබා

දෙන්නේ. නමුත් මේ අරගලයේ මම දැකපු සුවිශේෂීතාවය තමයි අනෙක් කවරදාටත් වඩා එම සංගම් ජනතාව වෙනුවෙන් හඬක් නැගීම. අනිකුත් සෑම සංගම් වලට වඩා විශ්ව විද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සංගමය හා නීතිඥ සංගමය එතන ඉහළින් සිටියා.”

පර්යේෂකයා විසින් නීතිඥ සංගම් ක්‍රියාවලිය තුළ ඔවුන් යොමු කරනු ලැබූ මාධ්‍යයම නිවේදන හා ප්‍රකාශනයන් ඇසුරින් ජන අරගල ක්‍රියාදාමය සඳහා වූ මැදිහත් වීම හා ඒ අනුව ගොඩ නැගුණු ලැබූ ජනමතවාදයද අධ්‍යයනය සඳහා යොමු කරන ලදී. ඒ අනුව සංසිද්ධිමය වශයෙන් ජන ජීවන තත්වය සඳහා අත්‍යවශ්‍ය ආර්ථික සංසිද්ධියක් වනු ලබන ඉන්ධන අර්බුදය සම්බන්ධ ක්‍රියාදාමය තුළ විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සාංගමික ක්‍රියාත්මක වීම හා සම මට්ටමේ නීතිඥ සංගම් ක්‍රියාපිළිවෙත ප්‍රයෝගික මට්ටම් දක්වා විහිදී ගිය අයුරු දැක ගත හැකිය. ඉන්ධන අර්බුදය තුළ ජනතාව සඳහා නිසි තොරතුරු ලබා දීමේ වගකීමෙන් ආණ්ඩුව බැහැර වීම හා නිසි කළමනාකාරිත්වයෙන් තොරව ක්‍රියාත්මක වීම හේතු කොට ගෙන ඇති වන ලද අර්බුදකාරී අවස්ථාවලිය සඳහා මූල හේතු සකස් කරනු ලැබූ ආකාරය ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගමය ඉදිරිපත් කරනු ලැබීය. තියුණු ආර්ථික අර්බුදයෙන් විශාලතම අර්බුදයන් සඳහා පාත්‍ර වූ නාගරික මැද පාන්තික ජන කොටස්වල විසින් ග්‍රාමීය ජනතාවට සාපේක්ෂව අරගලය සඳහා එළඹීම සිදු වීම තුළ ජනමතවාදයේ බලපෑම් ප්‍රබල විය. විශේෂයෙන් ඔවුන් අරගලය සඳහා මූලික වීමට හේතුකාරකය වූයේ ඉන්ධන හා ගෑස් හිඟය, දෛනිකව කෙරුණු පැය 10-12 විදුලිය කප්පාදුව යන අත්‍යවශ්‍යතා විශාලීයාමයි. එබැවින් දත්ත ග්‍රාහක අදහස් ඉදිරිපත් වනු ලද්දේ එවැනි පරිසරයක් තුළ නගරබද නොවූ ග්‍රාමීය ගොවි ජනයා ඇතුළු දුරබැහැර ප්‍රදේශයන්හි පුද්ගලයින්ට සාපේක්ෂව නාගරික ජන ප්‍රතිචාරය සාධනීයව ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගම් හා විශ්ව විද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සංගම් සඳහා යොමු වූ බවයි. එබැවින් දත්ත ග්‍රාහක අදහස් ඉදිරිපත් වනු ලද්දේ එවැනි පරිසරයක් තුළ නගරබද නොවූ ග්‍රාමීය ගොවි ජනයා ඇතුළු දුරබැහැර ප්‍රදේශයන්හි පුද්ගලයින්ට සාපේක්ෂව නාගරික ජන ප්‍රතිචාරය සාධනීයව ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගම් හා විශ්ව විද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සංගම් සඳහා යොමු වූ බවයි. නමුත් මේ තුළ විශ්ලේෂණ සාධකය වනුයේ සමස්ත ජනතාව උදෙසා සාධාරණත්වය යන සාධකය මූලිකව ශ්‍රී ලංකා විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමිති සම්මේලනය හා සමගාමීව නීතිඥ සංගම් ඉල්ලුම් නියෝගයන් යොමු වීම හා ඒ සඳහා සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග යෝජනා කිරීමයි. එබැවින් එහිදී සංගමික ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ලක්ෂණයන් ප්‍රසාරණය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය අනුපූරකයන් සඳහා අවකාශය සපයනු ලබයි. ඒ සඳහා නීතිඥ සංගම් ප්‍රකාශන උපුටනයන් මෙසේ පෙන්වා දිය හැකිය.

“මහජන ලැදියාව මත ශ්‍රී ලංකාවේ නීතියේ පාලනය, මූලික අයිතිවාසිකම්, අධිකරණයේ හා යුක්තියේ ස්ථායීතාවය ප්‍රවර්ධනය වෙනුවෙන් පෙනී සිටින හා ශ්‍රී ලංකාවේ නීතිඥවරුන්ගේ ඉහළම වෘත්තීය සංවිධානය වන ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගමය වෙනුවෙන් පෙන්සම්කරුවන් විසින් එම පෙන්සම් ඉදිරිපත් කොට තිබෙන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ ස්වෛරීභාවය දරන මහජනයා ලෙස ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 28 වන වගන්තිය කීපයක් පැවරී තිබෙන ශ්‍රී ලාංකික මහජනයා යන පරමාර්ථයන් මූලික කොට ගෙන”.

සිවිල් ක්‍රියාකාරිකයන් විසින් ස්වකීය පරමාර්ථ සකස් කොට ගැනීම සිදු කරනුයේ සමාජයේ අන්තර්ගත අඩු කිරීමේ ක්‍රියාකාරීව දායකත්වය මතයි. ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකාව මුහුණ දෙනු ලැබූ ආහාර, ඉන්ධන හා ගමන් වියදම් ඇතුළු අත්‍යවශ්‍ය භාණ්ඩ හා සේවා මිලදී ගැනීම සඳහා දිගු පෝලිම් දක්නට ලැබීමත්, දැඩි භාණ්ඩ හිඟය හා භාණ්ඩ හා සේවා මිල අධික ලෙස ඉහළ යාම හේතුවෙන් මහජන විරෝධතා හා කැළඹිලි නිර්මාණය වීම සඳහා හේතු සකස් වීම පිළිබඳව නීතිඥ සංගමය තවදුරටත් අවධාරණය කරන ලදී.

“විශේෂයෙන් මං මගේ වෘත්තීය පුරාවට අධ්‍යයනය කරලා තියෙන ගැටුම් අරගල බොහොමයක් ඇත්තෙන්ම දේශපාලනය එක්ක සම්බන්ධයි. මොකද ශ්‍රී ලංකාවේ දේශපාලන ක්‍රියාවලිය තවමත් නිසි ස්ථාවරයක් සඳහා පැමිණිලා නෑ. මේ අරගලය තුළ ක්‍රියාත්මක වන ලද බොහොමයක් පිරිස ශිල්පීය ඥානයක් තිබෙන අය. නීතිඥවරු, විශ්ව විද්‍යාල ආචාර්යවරුන්, ගුරු සංගම්, වෛද්‍ය සංගම් යන

විශාල ගණයේ ක්‍රියාකරුවන් ඒ සඳහා ලොකු බලපෑමක් කරනු ලැබුවා. එය ජනතාව සඳහා අභිප්‍රේරණයක් වුණා අරගල සහභාගිත්වය කෙරෙහි”.

එම කථන සංස්ලේෂිතය කෙරේ අවධාරණය කරන විට විශ්ලේෂණය සඳහා යොමු වනු ලබන ප්‍රධාන කරුණ වනුයේ විශේෂඥ දැනුම් හෙවත් ශාස්ත්‍රීය ඥානය සහිත පිරිස් අරගලය සඳහා අනුගත වීම සාමාන්‍ය ජනතාව අරගලය සඳහා සහභාගි කරවීම සඳහා අභිප්‍රේරණ සාධකයක් වූ බවයි. එනම්, ජනමතවාදය සඳහා මූලික බලපෑම් සාධකයක් ලෙස සිවිල් සමාජ ක්‍රියාදාමය තුළ විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සංගමය, නීතිඥ සංගමය ඇතුළු අනෙකුත් වෘත්තීය ක්‍රියාදාමයන් සමඟ ප්‍රසාරණය වනු ලැබූ සිවිල් සංගම් හේතු සාධක වීමයි. විශේෂයෙන් ශ්‍රී ලංකාව තුළ ඇති වන ලද අරගල සංසිද්ධි දෙස විග්‍රහ කොට බලන කල්හි වෘත්තීය මට්ටමේ සිවිල් සංගම් ලෙස මෙම සංගම් ද්විත්වය විසින් ජනතාව විෂයෙහි සිදු කරන ඉදිරිපත් කිරීම් ඔවුන්ගේ ක්‍රියාකලාපයන් සම්බන්ධව ජනමතය සකස් වීම කෙරෙහි බලපෑම් කරන ලදී. ආණ්ඩු ක්‍රියාවලීන් තුළින් ජන ක්‍රියාදාමය සඳහා යොමු වන බලපෑම් උදෙසා දැනුම් බාහුලයෙන් සන්නද්ධ වනු ලැබූ පිරිසක් වශයෙන් ක්‍රියාත්මක වන ලද අවස්ථාවලින් ප්‍රමුඛ වන අවස්ථාවලින් ඒ අනුව විග්‍රහ වනු ලබයි. විශේෂයෙන් සිවිල් සමාජ කටයුතු සම්බන්ධ ජාත්‍යන්තර කොන්දේසි අතරින් ප්‍රධාන නෛතික රාමුව ගොඩ නැංවෙනු ලබනුයේ ප්‍රකාශ කිරීමේ නිදහස, සංගම් පැවැත්වීමේ නිදහස, සාමකාමීව රැස්වීමේ නිදහස, මහජන කටයුතු සඳහා සහභාගී වීමේ අයිතිය, වෙනස් කොට නොසැලකීම යන සාධකයන් වනු ලබයි. එහිදී විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන් ස්වකීය සිවිල් සංගම් ක්‍රියාදාමය සඳහා ආසක්ත කොට ගෙන ඇති ප්‍රධාන නිර්ණායක හා මැදිහත්කරණ සාධකයන් මූලිකව මූලික අයිතිවාසිකම් හා මාධ්‍යමය සුපෝෂිතය අනුව බද්ධ වන ආකාරය වටහා ගත හැකිය. සම්මුඛ සාකච්ඡා හරහා යොදා ගනු ලැබූ දත්ත උපනතීන් අනුව දත්ත ග්‍රාහකයන් අවධානය යොමු කරන ලද අදහස් අනුව විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන් විසින් ගොඩ නංවන ලද බුද්ධිමය කටයුතු හා මාධ්‍යමය ප්‍රචාරණයන් විසින් සිදු කරනු ලැබූ බලපෑම මහජන මතවාදය සඳහා ප්‍රබල බලපෑමක් වූ බවයි.

“විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සංගමය විසින් ජනමතය නිර්මාණය කිරීම සඳහා යොදාගනු ලැබූ ප්‍රවේශයන් වගේම එළඹුම් ප්‍රයෝගික වුණු හින්දා ජනතා සහභාගිත්වය පුළුල් වුණ බව ඇත්ත. නමුත් එය එකම සංගමය නොවේ ඒ සඳහා මූලිකත්වය ගත්ත. කොහොම උනත් මාධ්‍යවේදීන් සඳහා යොමු ආණ්ඩු ප්‍රවණ්ඩත්වය සඳහා ඔවුන් හඬක් නැගුවා. ඒ ඔස්සේ ජනතාවගේ මතය හා විය යුතු දේ පිළිබඳව තොරතුරු ප්‍රචාරය වීමේ අවකාශය සකස් වුණා. විශේෂයෙන් ජූලි 09 වෙනිදා අගමැති නිවාස ළඟ මාධ්‍යවේදීන් සඳහා සිදු කරන ලද ප්‍රහාරය සඳහා විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරු ප්‍රබල විරෝධයක් දක්වනු ලැබුවා. එතනින් ඔවුන් පෙන්වා දෙනු ලැබූයේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ මුර බල්ලා වූ මාධ්‍යය ප්‍රජාතන්ත්‍ර විරෝධීන්ගෙන් ආරක්ෂා කිරීමේ වැදගත්කම. එතැනදී ජනතාව වෙනුවෙන් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ආරක්ෂා කිරීමක් සිදු කරනු ලැබුවා. එබැවින් ජනතාව නිත්‍ය වශයෙන්ම ඔවුන් හා සබැඳි වුණා. නමුත් නීතිඥ සංගමය ඊට වඩා වැඩි නෛතික ප්‍රසාරණයකින් ජනතාව සඳහා සමීප වුණා.”

විශේෂයෙන් නිසි ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ක්‍රියාවිධිතයන් අනුගමනය නොකරන ආණ්ඩු ක්‍රියාවලිය තුළ ඔවුන් සිදු කළ යුතු ක්‍රියාකලාපයන් සම්බන්ධයෙන් යෝජනාවලි දියත් කිරීම මූලිකව සාධනීය ජන ප්‍රතිචාරයක් සඳහා හේතු සාධක වූ බව දත්ත ග්‍රාහක අදහස් ඉදිරිපත් විය. ඒ අනුව ජන මතවාදය සඳහා ධනාත්මක එළඹුම් නිර්මාණය කිරීමේ සාධකයන් ජනතාව සඳහා වූ පක්ෂගත වීම යන අරමුණුගතය මූලික වන ආකාරය පෙන්වා දිය හැකිය. ඒ අනුව නීතිඥ සංගම් සඳහා වූ ජන මතයේ නෛතික ප්‍රසාරණ ක්‍රියාදාමය පිළිබඳව දත්ත ග්‍රාහක අදහස් ඉදිරිපත් වනු ලැබීය. නාගරික පන්තියේ ජන ප්‍රතිචාරය සාපේක්ෂව ආණ්ඩු ක්‍රියාදාමය හා අරගල ප්‍රසාරණය සඳහා ලබා දෙනු ලැබූ අභිප්‍රේරණය මෙන්ම නීතිඥ සංගම් ක්‍රියාකලාපයන් හා විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සංගමය සඳහා ලබා දෙන සාධනීය ප්‍රතිචාරය සුවිශේෂී සාධකයක් ලෙස ඉදිරිපත් වුණද, ග්‍රාමීය වශයෙන් අරගලය සඳහා දායකත්වය ලබා දුන් ජන මතවාදය සිවිල් සංගම් ක්‍රියාවිධිතය පිළිබඳව අනවබෝධිතබාවය ග්‍රාමීය

ජනමතවාදය සකස් වීම සඳහා හේතු සාධක වනු ලැබූ බවයි. ඒ අනුව සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගම් ක්‍රියාදාමය හා ආචාර්යවරුන්ගේ සංගමය නාගරික ජන මතවාදය තුළ සාධනීය එකඟතාවන් ගොඩ නංවනු ලැබීම සිදු වීම පුරුණතාවයකින් සිදු වුවද සංසන්දනාත්මක මට්ටමින්, ග්‍රාමීය ජනමතවාදය තුළ ගොඩ නංවනු ලැබූ අවබෝධිතාව අඩු ප්‍රසාරණ මට්ටම් කරා ළඟා වන බව යම් තාක් දුරට නිරවද්‍ය වනු ලබයි. ඒ සඳහා හේතුකාරක වනුයේ ග්‍රාමීය ජනමතවාදය සකස් වීමෙහිලා හුදෙක් බලපෑම් සිදු කරනුයේ ජන මාධ්‍ය, විද්‍යුත් මාධ්‍ය හා සමාජ මාධ්‍ය වන බැවින් ඒ ඔස්සේ දැනුවත් වන දැනුම් සම්භාරයන් පමණක් හේතු වන බැවින් එකී සංගම් සිදු කරනු ලබන සමස්ත ක්‍රියාදාමය පිළිබඳව නිසි අවබෝධිතයන් ලබා ගැනීමේ අවම හැකියාවයි.

නිගමනය

අධ්‍යයනය තේමාව වූ ශ්‍රී ලංකා ජන අරගලය තුළ සිවිල් සමාජ භූමිකාව යන ප්‍රභවය වෘත්තීමය මට්ටමේ සිවිල් සංගම් ද්විත්වයක් වනු ලැබූ විශ්ව විද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සංගමය හා ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගම් මූලිකව අධ්‍යයනය කරන ලදී. ඒ අනුව අරගල හේතු සාධක ගොඩ නැංවීම, ඒ සඳහා සංගමික ඵලඹුම් සකස් වීම, ඒ සඳහා වූ ප්‍රතිචාරාත්මක මට්ටම් හා ප්‍රතිඵලයන් යන මූල ප්‍රස්තුතයන් ඔස්සේ පර්යේෂණ විශ්ලේෂණය ගුණාත්මක අවතීර්කයන් මත ගොඩ නංවන ලදී. එමෙන්ම එම ක්‍රියාධරයන්ගේ ඵලඹුම් පිළිබඳව යොමු වනු ලැබූ ජනමතවාදය පිළිබඳව විශ්ලේෂණය කිරීම සඳහා සිවිල් මාධ්‍යවේදී පුද්ගලයින්ද පර්යේෂණය සඳහා යොදා ගනු ලැබීය. පර්යේෂණ මූලිකාංගයන්හි සංසන්දනාත්මක උපනතීන් අනුව විග්‍රහ කරන කල්හි ශ්‍රී ලංකාවේ ජන අරගල ක්‍රියාවලිය තුළ විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සමීනි සම්මේලනය හා ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගමය දියත් කරනු ලැබූ සිවිල් සංගම් ඵලඹුම් මෙන්ම ක්‍රියාපිළිවෙත් එකිනෙකට සමගාමී වන අවස්ථාවලින් මෙන්ම එකිනෙකට වෙනස් උපනතීන් හා මූලික වන ආකාරයද දැක ගත හැකිය. විශේෂයෙන් ආබ්‍යාන විශ්ලේෂිත මට්ටම් අනුව ගොඩ නංවන ලද ප්‍රත්‍යයක සංසිද්ධි විශ්ලේෂණය තුළ අවධාරණය වන ප්‍රධාන සාධකයන් වනුයේ ශ්‍රී ලාංකීය සිවිල් සමාජයේ ප්‍රයෝගිකත්ව ක්‍රියාදාමයේ සාඵලයක මට්ටම් පිළිබඳව වූ විශ්ලේෂිතය වනු ලබයි. ඒ තුළ පර්යේෂකයා අවධාරණය කොට ගනු ලැබූ ප්‍රධාන සාධකය වනුයේ සිවිල් සමාජ ක්‍රියාධරයන් හා එම සංගම් මූලික සමාජගතය සඳහා ශ්‍රී ලාංකීය දේශපාලන හා සමාජ පරිසරය තුළ හිමි වන ස්ථානයේ අවම මට්ටමයි. අත්තනෝමතික දේශපාලඥ බලපෑම් හා ක්‍රියාත්මක වීම් මත ප්‍රජාතන්ත්‍රීය රාමුවක් තුළ සිවිල් සමාජ සඳහා වූ ස්වාධීනතාවයේ වියැකී යාමත්, මධ්‍යම පාන්තික ජන මතය සිවිල් සමාජ ක්‍රියාදාමයේ ප්‍රසාරණය සඳහා අවකාශයන් සැපයීම සිදු වීමත් යන මූලිකාංග පර්යේෂණ විශ්ලේෂණය තුළ ඉදිරිපත් වන ලද මූලික කරුණු ලෙස පෙන්වා දිය හැකිය. නමුත් ශ්‍රී ලාංකීය ජන අරගල ක්‍රියාදාමය සඳහා සිවිල් සමාජ ඵලඹුම් සකස් වීම හා සිවිල් සමාජ ක්‍රියාකාරිත්වය සඳහා පදනම් සකස් වීම ශ්‍රී ලාංකීය සංසිද්ධිමය අවස්ථා හා සැසඳීමේදී දේශපාලන අවබෝධිතය හා සජීවීකරණය යන අවස්ථාවලින් ඵලඹුම් ප්‍රවර්ධිත කොට ගත් ආකාරය දැක ගත හැකිය. නමුත් සාපේක්ෂව බලන කල්හි ශ්‍රී ලංකාවේ සංගමික ආරක්ෂණය සඳහා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය තහවුරු කිරීමේ සාධකයක් ලෙස සිවිල් සමාජ සක්‍රියතාව යහපාලන සංකල්පය යටතේ හඳුන්වා දීම සිදු වුවද එහි ප්‍රජාතන්ත්‍රීය ප්‍රයෝගිකත්වය සඳහා යොමු වන ඉඩ ප්‍රස්තාවන් ඉතාමත් අවම මට්ටමක පවතින බව පෙන්වා දිය යුතුය.

සමුද්දේශ

Allen, C. (1997). Who Needs Civil Society?. Review of African Political Economy, 24(73), 329-337.<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/03056249708704266>

Baechler, G. (2006). Conflict Resolution through State Reform. N. P.

Cooper, R. (2018). What is Civil Society, Its Role and Value in 2018? University of Birmingham, 25.
<https://www.csis.org/programs/human-rights-initiative/strengthening-civil-society>

De Tocqueville, A. (1840). Democracy in America, Volumes One and Two. The Journal of Blacks in Higher Education, 31, 134. <http://seas3.elte.hu/coursematerial/LojkoMiklos/Alexis-de-Tocqueville-Democracy-in-America.pdf>

Jensen, L. G. (2016). Civil Society: A Powerful Concept. May.

Kocka, J. (2004). Civil Society from a Historical Perspective. European Review, 12(1), 65–79. <https://doi.org/10.1017/S1062798704000067>

Mays, M. (2017). The Pathway of Sri Lankan Civil Society. N.P.

Orjuela, C. (2003). Building Peace in Sri Lanka: A Role for Civil Society?. Journal of Peace Research, 40(2), 195-212. <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0022343303040002004>

Orjuela, C. (2005). Civil Society in Civil War: The Case of Sri Lanka. Civil Wars, 7(2), 120-137. <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/13698280500422884>

Opping, F. K., Oduro, F., Awal, M., & Debrah, E. (2013). Civil Society Engagement with Political Parties during Elections. N. P.

Possession, A. T., Wrong, A. N., Fraud, B. & Coercion, C. (1967). Hegel ' s Philosophy of Right. Pp. 2-4.

Putnam, R. (1993). Making Democracy Work: Civic Traditions in Modern Italy.

Roy, I. (2008). Civil Society and Good Governance: (Re-) Conceptualizing the Interface. World Development, 36(4), 677–705. <https://doi.org/10.1016/j.worlddev.2007.04.020>

Taylor, C. (1992). Modernity and the Rise of the Public Sphere (Tanner Lectures on Human Values). 203–260.

Uyangoda, J. (2011). Civil Society: What is It? For Whom? For What? (I. Printers (Pvt)Ltd. (Ed.); Third Edi). Association, Social Scientists. <https://slbooks.lk/jayadewa-uyangoda>

Uyangoda, J. (2021). Writing a Social Science Research Proposal. Association, Social Scientists. <https://slbooks.lk/jayadewa-uyangoda>